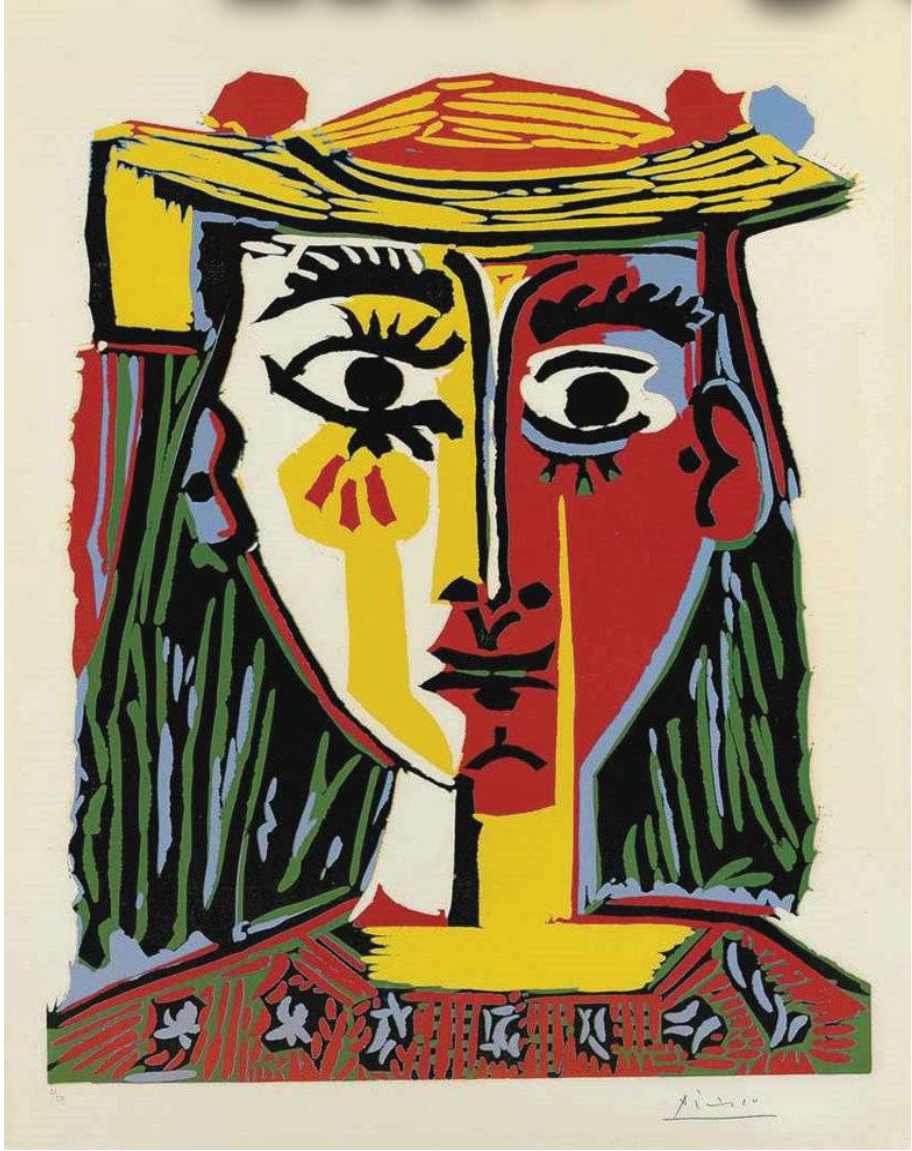

Kültür ve Sanat Dergisi
Sayı-1

HemSAYe

MATFEN
Eğitim Kurumları

HEMSAYE

MATFEN EĞİTİM KURUMLARI KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

- 3/ Editör'den
- 4/ Dinî Terimler Türkçe Olamaz mı(ydı)?, Metin Özdemir
- 8/ Türkiye Cumhuriyeti'nin Doğuşu ve Gelişim Süreci : Ortak Değerlerin İzinde, Berken Aktaş
- 10/ Vatan Sevdalıları, Aslıhan Kaya, Asya Azneyi
- 14/ Doğru mu? Yanlış mı?
- 15/ Sözcük Dağarcığımız Sınayalım, Hamza Furkan Arslan
- 16/ Masallarda Kadın Kahramanlar, Nazlı Ak
- 17/ Suya Nakşedilen Sanat : Ebru, Bengisu Sarıfakioğulları
- 18/ Çılgılık, Umut Koç, Zeynep Türkdönmez
- 20/ Kitap Önerileri, Fidan Bayrak
- 23/ Matfen Marşı
- 24/ Gezi: Üsküp, Atakan Çalışkan
- 26/ Gezi: Soyfa, Atakan Çalışkan
- 28/ Gezi: Yunanistan, Deniz Yağmur
- 30/ Formula 1 (Risk ve Hızın Dengesini Kurmak), Çağan Hasret
- 32/ Sinema Nedir? Nasıl Ortaya Çıktı?, Burak Koçulu
- 36/ Film İzlemeden Önce, Begüm Ok
- 39/ Kum Saati, İrem Baraz
- 40/ 200'ler Türkçe Rock–Metal, Yağız Özmen, A. Mert Korkmaz
- 42/ Günümüzde Türkçe Rock, Yağız Özmen, A. Mert Korkmaz
- 44/ Siroz, Elif Özkan
- 45/ Njinga Mbandi, Ece Naz Yıldırım
- 46/ Anzaklar, İrem Yağmur Kılıç
- 48/ Adam Olmak, Rudyart Kipline
- 49/ Kişisel Gelişim
- 50/ İnsan Olmak, Antoine De Saint – Erupery
- 51/ Düğüm, Bengisu Sarıfakioğulları
- 52/ Hanoi Kuleleri
- 54/ Doğru mu? Yanlış mı? Cevap anahtarı –Sözcük Dağarcığımız Sınayalım. Cevap anahtarı

Kapak resmi: Paplo Picasso, *Woman in Hat*

Bu dergi Mat–Fen Eğitim Kurumları öğrencileri tarafından eğitim–öğretim amaçlı bir proje olarak hazırlanmıştır.

Para ile Satılmaz.

“Merhaba”

Sevgili Okuyucular,

Büyük bir heyecan ve gururla sunduğumuz HEMSAYE dergisi, bizler için önemli bir adımın ve başarının simgesidir. **Matfen Emre Karataş Anadolu Lisesinde** öğrenim gören değerli öğrencilerimizle birlikte hazırladığımız bu dergi, öğrencilerimizin duygu ve düşüncelerini geniş kitlelerle paylaşma arzusunun bir yansımasıdır.

Bu dergiyi çıkarmaktaki temel amacımız, öğrencilerimizin yaratıcılıklarını ve düşünsel yeteneklerini geliştirmelerine katkı sağlamak, onların seslerini duyurmak ve kendilerini ifade etme becerilerini güçlendirmektir.

Öğrencilerin bir dergi çıkarması eğitim açısından oldukça önemlidir. Bu süreç, öğrencilere yazma becerilerini geliştirme, editöryal süreçleri öğrenme, takım çalışması yapma, eleştirel düşünme yeteneklerini artırma gibi pek çok fırsat sunar. Ayrıca, kendi yazılarını yayımlamak, öğrencilere öz güven kazandırır ve kendilerini ifade etme becerilerini güçlendirir.

Dergimize HEMSAYE adını da öğrencilerimiz koymuştur. Saye “1. Gölge. 2. Koruma, sahip çıkma. 3. Yardım.” anlamlarına gelmektedir. “Hem” de başına geldiği Arapça ve Farsça kelimelere Türkçedeki “-daş” eki gibi birliktelik ve ortaklık anlamı katan bir ön ektir (hemfikir, hemcins, hemşehri [>hemşeri] sözcüklerindeki gibi). Buna göre hemsaye “sayesi bir olan yani aynı gölgeyi paylaşan, birbirini koruyup kollayan, yardımlaşan, komşu” demektir. Peki, HEMSAYE bizde neleri çağrıştırmaktadır:

- Hemsaye, iç içe geçmiş, birbirine sıkıca bağlı olan, ahenk içinde olan anlamına gelir; birlikte var olmanın ve birlikte ilerlemenin önemini vurgular.
- Hemsaye, bireyler arasında sıkı bir bağ oluşturmak demektir; bu bağ, insanların birbirlerine destek olmalarını, birlikte çalışarak ortak hedeflere ulaşmalarını sağlar.
- Hemsaye, İnsanlık tarihi boyunca toplumların var olma ve gelişme mücadelesinde önemli bir rol oynamıştır. Bunun en güzel örneklerinden biri de **Atatürk** ve onun kurduğu **Türkiye Cumhuriyeti**'dir.

Bu derginin hazırlanmasında emeği geçen tüm öğrencilerimize teşekkür ederiz. Ayrıca bize maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen kurucularımıza ve yöneticilerimize, dergimizin dizgisini hazırlayan Matfen Eğitim Kurumları Yayın Bölümüne teşekkürü bir borç biliriz.

Bu dergi, gelecek yıllarda daha da büyüyerek devam edecek. Umarız bu dergi siz değerli okuyucularımızın, öğrencilerimizin beğenisini kazanır ve okulumuzun bir parçası olmaktan gurur duyarsınız.

Keyifli okumalar dileriz.

Matfen Eğitim Kurumları
Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı
Metin ÖZDEMİR

Editör'den

HEMSAYE

Dinî Terimler Türkçe Olamaz mı(ydı)?

Türklerin İslamiyet'i kabul ettikleri ilk yıllarda dinî terimlerin Arapçadan ve Farsçadan olduğu gibi alınmadığını, bu terimlerin Türkçe karşılıklarının kullanıldığını görmekteyiz. Daha sonraları ise maalesef yerli sözcükler atılarak yerlerine Arapça ve Farsça sözcükler kullanılmıştır. Bu olgu hangi dönemde neden ve nasıl başladı, nasıl bugünlere gelindi bunları inceleyip tespitlerimizi yaparken bütün düşünsel akımların uzağında kalarak odağımıza Türk dilini aldığımızı özellikle vurgulamak gerekir.

Türkler Araplardan yaklaşık dört yüz yıl, Farslardan da yüz yıl sonra Müslüman olmuşlardır. Türkler İslamiyet'le tanıştıklarında aslında Arap ve Farsların oluşturup geliştirdikleri İslami terminolojiyle karşılaşmışlardır ancak hazır buldukları bu terminolojiyi olduğu gibi almamışlardır. Kutadgu Bilig, Divânu Lügâti-t-Türk gibi ilk İslami dönem eserlerinde, dinî kavramlara ilişkin Arapça terminolojinin büyük ölçüde Türkçeleştirilmesi yoluna gidilmiştir.

İslamiyetin etkisinde yazılmış ilk eserimiz olan Kutadgu Bilig, İslami kavramların Türkçeleştirilmesi konusunda dilimizin olanaklarını bize göstermektedir. Kutadgu Bilig'de Allah, cennet, cehennem, şeytan, ahiret gibi Arapça sözcüklerin yerine sırasıyla Tenri, tamug, yek, kidin gibi Türkçe sözcüklerin kullanıldığı görülmektedir.

Türklerin İslamiyeti kabul etmeye başladıkları dönemlerde dinî terimleri Arapçadan hazır almadıklarını, bunları o dönemde kendi dillerinin olanaklarıyla karşıladıklarını belirtmiştik. Türkler, Araplarla ilişki kurdukları ilk dönemlerde ulusal kültürlerini ve dillerini korumaya özellikle önem vermişler, bu konuda duyarlı davranmışlardır. Hatta bir Türk boyu Türkçede bulunmayan "h" sesini kendi diline kattı diye Türk sayılmamaya başlanmıştır. Bunu Kaşgarlı Mahmut, Divânu Lügâti't-Türk adlı eserinde şöyle anlatmaktadır:

"Xotanlılarla Kençekliler, kelimenin önünde bulunan "e"leri "h"ye çevirirler, Türk dilinde bulunmayan bir harfi kattıkları için biz onları Türk saymıyoruz."

Bu amaçla Divânu Lügâti't-Türk'ü incelediğimizde, içerisinde yer alan kelimelerin değişik kullanımlarından hareketle birtakım dinî terimlerin Türkçe karşılıklarını türetmenin mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Bugün Müslüman Türk milletinin kullandığı dinî kavramların tamamına yakını Arapça ve bir kısmı da Farsça'dan alınmıştır; günümüzde Türkçe dinî terim neredeyse yok gibidir. Hâlbuki Divânu Lügâti't-Türk'te dinî kavramların birçoğunu karşılayabilecek kelimelerin bulunduğu görülmektedir.

Türkler İslamiyet öncesi inanışlardaki kavramları, İslamiyeti kabul ettikten sonra Türkçe dinî terimler oluştururken bire bir kullanmışlardır. Bazı terimler de hem İslam inancında hem de daha önceki Şamanist ve Budist inançlarda aynı anlamlarda kullanılan Tanrı, Tamug, Uçmak gibi ortak kavramlardı. İlk dönem İslami eserlerde kullanılan bu terimlerin daha sonraları yerlerini Arapça, Farsça sözcüklere bıraktığı görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri özellikle Budist anlayışın yıkılmak istenmesidir. Bunun yanında Anadolu'daki siyasi güç olarak Selçukluların Arapça ve Farsça gibi dillere resmî ve edebî dil olarak geçit vermesi de başka bir nedendir.

Türkler kutsal sayılan ile kutsal sayılmayan arasındaki anlamsal ayrılığı dilde belirtmeye özen göstermişlerdir. Bundan dolayı dillerindeki kimi sözcükleri dinsel alana özgü sayıp onu gündelik hayatta kullanmak istememişlerdir. Bu eğilim kendisini "yalvaç" ve "yalafar" sözcüklerinde göstermiştir. Kur'an'da geçen "resul" (Ar. elçi, gönderilmiş) sözcüğü Araplarda sadece dinsel alana özgü bir ifade olarak kullanılmamıştır. Allah'ın elçisi anlamında kullanıldığı gibi, kişiler arasındaki elçiliği adlandırmak için de kullanılmıştır. İslamiyetin yeni kabul edildiği dönemlerde ise Türkler "yalvaç" sözcüğünü bir kişinin başka bir kişiye gönderdiği elçi anlamında kullanmış, Allah'ın insanoğluna gönderdiği elçi anlamında kullanmaya çekinmiştir. Bundan dolayı Allah'tan insanoğullarına gönderilmiş elçiler için "yalfar" sözcüğünü türetilip kullanmışlardır.

Buna benzer bir durumu "kırgag" ve "kargag" sözcüklerinde de görmekteyiz. O yıllarda "kırgag" sözcüğü Türkçede hakanların çevresindekilere kızmasını dile getiriyordu. Türkler, Allah'ın kullarına kızması ile bir hakanın çevre-

sindekilere kızmasını bir tutmamışlar ve bu farkı gösterebilmek için Allah'ın kızmasını, türettikleri "kargag" sözcüğüyle yansıtmışlardır. Bu örnekler bize Türklerin yüzlerce yıl önce kutsal sayılan kavramları Arpça ve Farsçadan olduğu gibi almadıklarını, kendi dillerinden sözcük türeterek bu kavramları karşılamak için çaba harcadıklarını ve bu bilince sahip olduklarını göstermektedir.

İlk Türk mutasavvıflardan Ahmet Yesevi (12. yy.) ve Hacı Bektaş-ı Veli (13. yy.) dinî içeriklerin daha iyi anlaşılması için halkın konuştuğu dili kullanmışlar ve dinî kavramların büyük çoğunluğunu Türkçe kelimelerle ifade etmişlerdir.

İslamiyet'in kabulünden sonra Arapça, Farsça kökenli dini terminolojinin Türkçeye nüfuz etmeye başlamasının nedenlerinden biri de satır arası Kur'an çevirileridir. Bunun yanında bu satır arası Kuran çevirileri; bize Türkçenin bu terimleri karşılayabilecek güce, olanağa sahip olduğunu gösteren birer dil ürünüdür. Satır arası tercümelelerde herhangi bir açıklamaya yer vermeksizin her Arapça kelimenin altına Türkçesi yazılır, genellikle Türkçe sözcükler sözlük (leksikal) anlamıyla kullanılır.

Müslümanlığı kabul ettikten sonra zamanla Araplar arasında kendilerini Arap olmayan Müslüman milletlerden üstün görme düşüncesi ortaya çıktı. Bunlar Arapçanın öteki dillerden yüce bir dil olduğunu, "Allah'ın, insanlara özellikle(!) Arapçayla seslendiği" düşüncesini öne attılar. Bu savlarıyla birçok Müslümanı kandırmışlardır ancak Türk bilgini Birunî gibi bilinçli Müslümanlar bu düşünceye karşı çıkmışlardır. O, Arapçanın diğer dillere göre kutsal, üstün ve yüce olduğu savına inanmamıştır.

Oysa Kur'an-ı Kerim'de "Ey insanlar! Şunu iyi bilin ki rabbiniz birdir, babanız birdir. Arap'ın başka ırka, başka ırkın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın beyaza, dindarlık ve ahlâk üstünlüğü dışında bir üstünlüğü yoktur." (el-Hucurât 49/13) biçiminde bildirilmektedir.

Şu da bir gerçektir ki Allah birçok topluluğa farklı dönemlerde pek çok peygamber göndermiştir. Allah bu peygamberlere özel bir dille değil, kendi uluslarının diliyle bildirimde bulunmuştur. Allah'ın elçileri "Musa, İsa, Yusuf, İbrahim" Arapça konuşmuyordu, Allah'ın elçisi

Muhammed Arapça konuşan ilk ve tek peygamberdir. Buradan hareketle Allah'ın Arapçayı diğer dillerden daha üstün ve kutsal saymadığı açıkça görülmektedir.

Arapların kendilerini üstün gören bu yaklaşımı bilinçsiz, cahil halkta egemen olmaya başlamıştır. Allah'a yalnızca Arapça seslenilmesi gerektiğine inanlar yüzünden Türk diline Arapça dinî terimlerin ve sözcüklerin hızla girmeye başladığı görülmektedir. Arapların kendi dillerini kutsal gösterme çalışmalarının maalesef o dönemin aydınlarınca da savunulup halka anlatıldığını görmekteyiz. Örneğin Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu ispatlamaya çalışan Ali Şir Nevai söz Arapçaya geldiğinde onu bütün dillerden üstün tutmuştur. Ali Şir Nevai'ye göre:

*"Arap dili, seçkinlik ve yükseklik bakımından dillerin en ilerisidir. Bu nokta üzerinde hiç kimsenin aykırı düşündüğü ve aykırı bir dava güttüğü yoktur. Çünkü Tanrı, Kur'anı bu dille indirmiştir; peygamberlerimizin hadisleri gene bu dil ile söylenmiştir; büyük velilerin, din ulularının ileri sürdükleri gerçek ve değerli düşünceler gene budil ile meydana gelmiştir." **

Çoğu kişi ibadet dili Arapça olması nedeniyle İslamlaşma evresinde Arapçanın hâkim dil olduğunu düşünür. Oysa Türkler, İslam'ı daha çok İranlılardan etkilenecek öğrenmiştir. Bu sebeple en temel kavramlar olan peygamber, abdest gibi ibadete dair sözcükler Farsçadır.

İlk satır arası Kuran tercümelerinde bazı Arapça sözcüklerin Farsça ile karşılandığı görülmektedir. İlk Kuran tercümesi Farsça olmuştur, Türklerin de bundan etkilenecek satır arası Kuran çevirileri yaptıkları bilinmektedir. Tarihsel gelişmelere baktığımızda Türkiye'ye Doğu kültürünün İran (Fars) üzerinden geldiği bir gerçektir. Kutadgu Bilig'de Allah, cennet, cehennem, şeytan, melek, savm, salat gibi Arapça kökenli temel dinî terimlerin yer alması dikkat çekicidir. Arapça sözcükler yerine tenri, tamu(g), yek, ferişte, ruza, namaz vb. Türkçe veya İran dillerinden alınmış sözcükler kullanılmıştır. Bu da, ilk Türkçe İslami eserlerde Farsça kaynaklardan yararlandığına bir işaret olabilir.

* (A.K. Boronkov, "Özbek Yazı Dilinin Kurucusu Ali Şir Nevai" çev. Rasime Uygun, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten, 1954, 2. baskı 1988.)

Türkler; İran (Fars) kültürünün, yukarıda anlattığımız Arapların kendi uluslarını diğer uluslardan üstün tutmalarına karşı dil ve kültürdeki tepkisinin ifadesi olan şüubiyeci geleneği de model almış olabilir. Şuubiye, Müslüman olan milletler arasında özellikle Abbasiler zamanında görülen ve Arapların kendilerini üstün görmelerine karşı çıkan, Arapları küçümseyen, kendi gelenek ve göreneklerini, ırklarını Araplara karşı savunan siyasî bir akımdır. Şuubiye başlangıçta Araplar dışındaki milletlerin Araplarla eşitliği fikrini savunuyordu. Şuubiye'nin siyasî, fikrî ve edebî bir hareket şeklinde kurumsallaşması Abbasiler zamanında gerçekleşti. Şuubiye mensupları o zamana kadar savundukları adalet ve eşitlik prensiplerini bir tarafa bırakarak diğer milletlerin Araplardan daha üstün olduğunu ileri sürdüler

Farsçadan Türkçeye geçen dinî terimler:

namaz	abdest	peygamber	put
hoca	niyaz	oruç	peri
Hüda	günah	niyâz	pîr
çile	dergâh	putperest	ayın
gâvur	beynamaz	ferişte	namazgâh

Sonuç:

“Türkçe kelimeler Kur'an'daki Arapça sözcükleri karşılayamaz, oradaki deyimlerin Türkçe karşılıkları yoktur; bundan dolayı Arapçalarını olduğu gibi kullanmalıyız.” Bu tezin sağlam bir dayanağı yoktur. Çünkü Türklerin Müslümanlığı kabul ettiği ilk yıllarda, Kutadgu Bilig ve Divânü Lügâti-t-Türk'te, satır arası Kur'an çevirilerinde, Ahmet Yesevi ve Hacı Bektaş-ı Veli gibi ilk mutasavvıflarımızın eserlerinde bütün Arapça kelime ve deyimlere Türkçe karşılıklar verme çabaları belgelenmiştir. Daha sonraki dönemlerde sosyo-kültürel nedenlerden dolayı dinî terimleri Türkçeleştirme çabaları sekteye uğratılmış ve o günkü dinî terimler bugün birer ölü sözcükler durumuna düşmüştür. Bu Türkçeleştirme çabaları devam etseydi bu sözcükler bugün yaşar durumda olabilirdi. Elbette Türklerin dilinden kendi anladıkları yerli dinî terimlerin atılarak yerlerine anlamını kavrayamadıkları Arapça dinî terimlerin getirilmesi Türklerin dinî içerikleri anlamalarını ve düşünsel anlamdaki gelişmelerini engellemiştir.

Arapçanın kutsal olduğu düşüncesiyle de Türkçeye Arapça kelimeler doldurulmuştur. İranlılar bizim yaptığımız gibi yapmamış onlar Arapça dinî kelimeleri kullanmayıp Farsçalarını kullanmışlardır. Biz bugün bazı temel dinî kavramları Arapçanın yanında Farsçadan da almışız ve hâlâ kullanıyoruz. Hatta Arapçanın kutsal olduğunu düşünüp Arapça terimleri kullanan halkımızın çoğunun bile bundan haberi yok. Örneğin Kur'an'da geçen Arapça “es-salat” kelimesinin yerine Farsça “namaz” sözcüğünü kullanıyoruz. Peki onun yerine eskiden Türkçede kullanılan “yükünç” sözcüğünü kullansak ne olurdu? Arapça “e-salat” yerine İranlıların “namaz” kelimesini kullanmakta bir sakınca görmemişiz ancak Türkçe “yükünç” sözcüğünü kullanmayı sakıncalı görmeye başlamışız. Başka bir örnek de bize Farsçadan geçen “peygamber” kelimesi, Kur'an'da geçen “nebi” ve “resul” kavramlarını karşılamak üzere kullanılmış olan bu sözcük; Türkçede uzun süre “yalvaç” sözcüğüyle karşılanmıştır. Arapların kendi dillerini kutsallaştırma çabaları bugün bile Türk toplumunda etkisini sürdürmektedir. İranlılar Arapça dinî terimleri kendi dilleri olan Farsçaya çevirmişler ve bunda bir sakınca görmemişler. Türkler de Arapçası yerine Farsçadan bazı terimleri alıp kullanmış, onlar da bunda bir sakınca görmemişler ancak Türkler dinî kavramların Arapçası yerine her ne hikmetse(!) Türkçesini kullanmaktan kaçınmışlar. Oysaki insan bir şeyi en iyi kendi dilinde anlar ve kendi dilinde ifade eder.

Zira bir milletin kendi kavramlarını bir başka dil ile ifade etmesi hem söyleyiş hem anlayış hem de o dilin kullanımı açısından birtakım olumsuzluklar doğurmaktadır. Bugün bu nedenlerden dolayı Türkler dinî bilgileri öğrenmede ve kavramada zorluk yaşadığı için genellikle başkalarının bilgilerine ve yorumlarına başvurmak zorunda kalmaktadır. Bu başkaları da böyle bir durumda dini kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilmektedir. Biz Arapça ve Farsça dinî kavramların hepsini hemen tasfiye edip yerlerine Türkçelerini getirelim demiyoruz elbette. Ancak bilinçli ve aydın bireyler olarak gerçekleri görmek, kendi dilimizin ve kültürümüzün farkına varmak, geçmişte yapılan yanlışlarla yüzleşmek gerektiği düşüncesindeyiz. Belki farkındalığı yüksek, bilinçli ve aydın yetişen gençlerimizin sayısını artırarak zamanla bu sorunları aşabiliriz. Bu yazımızın amacı tam da budur.

Eski Türklerde Kullanılan Dinî Terimler ve Karşılıklarından Örnekler:

alkış selâm, dua	arığ kutsal	arınmak tövbe etmek	atanmış öd ecel	bedük ulu
bir Tanrı Allah	bitmek iman	bodun ümmet	boyun berigli müslüman	buyrulmuş farz
bütügli mümin	ew bodnı ehl-i beyt	barlama inkâr	belgü ayet	bitmek İbadet
bitgen mümin	bitigli mümin	bitig Kur'an	idi Tanrı Rabb	iki yüzlüg münafık
kidinki (son) kün ahiret	kidinki(son) saray ahiret	kopmak ahiret	kutlu mübarek	muyan sevap
okıgu Kur'an-ı Kerim	sakinmak takva	sakiş küni kıyamet	sawçı peygamber	tanıglı kâfir
tapug İbadet	okımak dua	Ölüm erkligi Azrail	tamug cehennem	uçmak cennet
ulug kün kıyamet	yanmak tövbe	yazuk günah	yazuk kılğân günahkâr	yek şeytan
yalavaç/yalvaç peygamber	yatgu yer mezar, kabir	yok söz İftira	yükünç namaz	yükünmek secde etmek

Metin Özdemir

Kaynakça:

Erdoğan, İsmail (2016). "Divânü Lugâti-t-Türk"te Yer Alan Bazı Dinî Kavramlar", Journal of Islamic Research, s.164-172.

Eker, Süer (2006). "Kutadgu Bilig'de (tenri „azze ve celle ögdisin ayur) Türkçe İslami Terimlerin Kaynakları Üzerine", Bilig Yaz:38, s.103-122.

Üşenmez, Emek (2006). "Türkçe İlk Kur'an Tercümesi ve Tercümedeki İslamî Terimlerin Türkçe Kaynakları Üzerine", Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, s.89-99.

Üşenmez, Emek (2013). "Yunus Emre Divanında Türkçe İslami Terimler", Turkish Studies V. 8/3, s. 625-64.

Akar, Ali (1994). "Satır Arası Bir Kuran Tercümesinde Bazı Türkçe Terimler", Türk Dünyası Tarih Dergisi, s. 54-57.

Akdemir, Y. ve İsi, H. (2017). Erken Orta Çağ Türkçesinde Dini Terminoloji Oluşturma, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 1, Sayı: Özel Sayı -2, 192-224.

İsi, H. (2017). Türkiye Türkçesindeki Bazı Dini Terimlere Tarihi Metinlerle Karşılaştırmalı Bakış, Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4/Sayı: 13, Eylül 2017, 476-522.

Yavi, Fecri (2019). Tarama Sözlüğü'nde Türkçe dinî terimler. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 8(3), 1402-1436.

Özkancı, Cengiz, Dil ve Din, Payel Yay. İstanbul, (3. Basım), 1998.

Fatma Sibel BAYRAKTAR İslam Dönemi Türkçesinde Dini Terimlerin Oluşturulması (<https://omeka.ibu.edu.ba/files/original/6697791134c57f813b4d5c6c53a4982c.pdf>).

<https://islamansiklopedisi.org.tr/suubiyye>

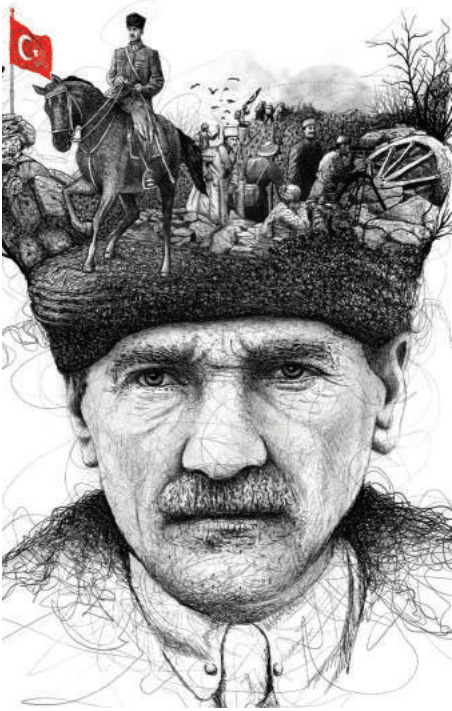
<https://lugatim.comb/s>

Türkiye Cumhuriyeti'nin Doğuşu ve Gelişim Süreci: Ortak Değerlerin İzinde

Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşu, Türk milletinin tarihinde parlak bir dönemin başlangıcıdır. 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen Cumhuriyet, Türk ulusunun uzun bir mücadele ve fedakârlık döneminin ardından kazandığı bir zaferdir. Bu büyük dönüşüm, Türkiye'nin modernleşme sürecini başlatmış ve ulusal kimliğimizin şekillenmesinde kritik bir rol oynamıştır. Ancak, bu süreç sadece Türk milleti için değil, tüm insanlık için önemli bir öğreti sunmaktadır.

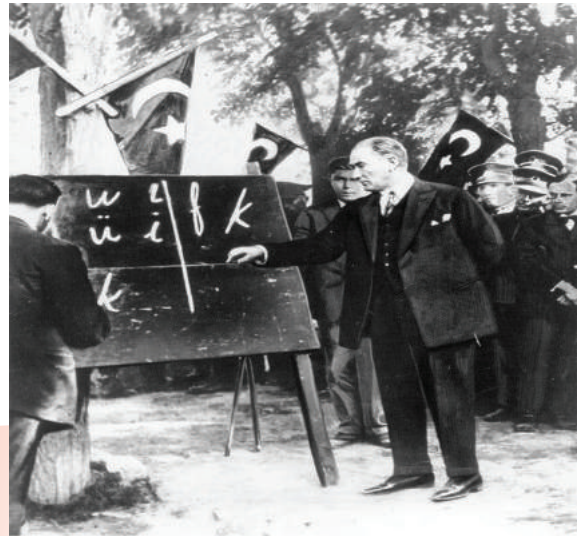

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşüyle birlikte, halkımız büyük bir zorlukla karşı karşıya kaldı. Ekonomik çöküş, toplumsal huzursuzluklar ve dış baskılar, Osmanlı toplumunu zorlayan başlıca faktörler arasındaydı. Ancak, bu zorluklar ulusumuzun bir araya gelerek mücadele etme ve bağımsızlık arzusunu güçlendirme fırsatı olarak da görüldü.

Mustafa Kemal Atatürk liderliğindeki Kurtuluş Savaşı, milletimizin bağımsızlık mücadelesinin dönüm noktalarından biriydi. Millettin topyekün bir direniş göstererek vatan topraklarını koruma ve bağımsızlık mücadelesi verme kararlılığı, tarih boyunca eşine az rastlanır bir direniş örneği olarak kaydedilmiştir. Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz gibi kahramanca mücadelelerin sonucunda, milletimiz zaferle çıkmış ve Cumhuriyet'in temelleri atılmıştır.

Cumhuriyetin ilanı, Türkiye'nin çağdaş bir ulus olma yolunda attığı en önemli adımlardan biriydi. Atatürk, Cumhuriyet'in ilk Cumhurbaşkanı olarak seçildi ve ülkeyi çağdaş bir yapıyla donatma vizyonunu ortaya koydu. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, Türkiye'nin demokratik ve laik devlet yapısı benimsendi ve modernleşme süreci hız kazandı.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında gerçekleştirilen devrimler, Türkiye'nin her alanında köklü değişikliklere yol açtı. Dil, hukuk, eğitim, kadın hakları ve ekonomi gibi birçok alanda yapılan reformlar, Türkiye'nin çağdaş bir ulus olma yolunda attığı adımları güçlendirdi. Bu reformlar, toplumun modern dünyaya entegrasyonunu hızlandırdı ve ulusal kimliğin şekillenmesine katkı sağladı, dünya genelinde hâlâ birçok ülkede demokrasi ve özgürlüklerle ilgili mücadeleler devam etmektedir. İnsanlar, her yerde eşit haklara ve özgürlüklere sahip olma hakkına sahiptir ve bu haklar için mücadele etmek birçok toplumun öncelikli görevidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişim süreci, diğer ülkeler için bir ilham kaynağı olabilir ve demokrasi, özgürlük ve adaletin evrenselliğini vurgulayabilir. Cumhuriyet'in ilanı, tüm insanlığa eşitlik, özgürlük ve adalet gibi evrensel değerleri hatırlatır ve bu değerlerin korunması için bir çağrı yapar. Cumhuriyet'in 100. yıl kutlamaları, bu evrensel değerleri kutlamak ve gelecek nesillere aktarmak için bir fırsattır.

Tüm milletlerin, birlikte yaşama, barış ve refah içinde bir arada var olma hakkını savunmak için bir araya gelmesi gerekmektedir. Bu kutlamalar, ortak bir gelecek inşa etme ve insanlığın ortak değerlerini koruma çabasının bir parçası olmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişim süreci, bu değerleri hayata geçirme ve koruma çabasının bir örneğidir. Önderimiz gibi, yolunda ilerleyen biz gençler de bu mirası gelecek nesillere aktarırken tüm insanlığın bu değerlere sahip çıkması ve yaşatması gerektiğine inanmaktayız.

Berken Aktaş

VATAN SEVDALILARI

Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim Araştırma Hastanesinde tedavi gören gazilerimize öncelikle bizimle röportaj yapayı kabul ettikleri için teşekkür ederiz. Matfen Emre Karataş Anadolu Lisesi'nden geliyoruz. Cumhuriyetin 100. yılında okul olarak bir dergi çıkaracağız. Bu dergide gazilerimize de yer vermek istedik.

GAZİMİZ SAVAŞ YÜCEL İLE RÖPORTAJIMIZ.

Kendinizi tanıtır mısınız lütfen?

Adım Savaş Yücel. Güneydoğu'da terörle mücadele gazisiyim. 1996 yılında mayına basma sonucu yaralandım. İade-i irtihalde çavuş olarak askeri vatanî görevimi yaparken yaralandım. Aslen Giresunlu, doğma büyüme İstanbulluyum. Şu an Ankara'da ikamet ediyorum. Üniversite mezunuyum, akademisyenim. Doktoramı yaptım. İki tanesi yayınlanmış, bir tanesi yayına hazır 3 kitabım var. Birçok internet sitesinde ve gazetelerde köşe yazılarım yayımlandı. Birkaç belgesel çıkardık, yayın yaptık. Bunların hepsi gaziler ve şehit aileleriyle ilgili. Kısmen tedavi görmeye devam ediyorum. Benim yaralanma şeklime gelince, 1996 yılında Siirt'in Eruh ilçesinde, Çizmeli köyü kırsalında teröristleri kovarken mayına bastım. Sol bacağıma parçalandı, kesildi. Şu anda hem sol bacağıma protez yaptım

riyorum hem sağ kalçamdan total kalça protezi olduğum için her iki bacağıma da protez. Şu anda diğer kalçadan protez ameliyatlı olduğum için fizik tedavi görüyorum.

Mayına bastığınızda neler hissettiğinizi bizimle paylaşır mısınız?

Mayına bastığımda neler hissettim? Yani o gün sabah kalktığımda bir şey olacağını biliyordum. Timimdeki arkadaşlara "Bugün bir şey olacak, bir şey olacak!" diye söylediğimde hepsi bana gülüyordu. Kahkahalar, attık "Sen ne yapıyorsun, niye böyle düşünüyorsun?" diye. Ben hâlâ ısrar ediyordum. "Bugün bir şey olacak." diye. Yarım saat geçmedi; gezerken, arama tarama yaparken mayına bastım. Mayına bastığımda neler hissettim? Önce bir patlama, sonra bir çınlama sesi. Zaten ne olduğunu anlamıyorsun. Önce bir şoke durumu, olduğun yere düşüyorsun, mayının kazdığı çukura düşüyorsun, sonra

odun ateşinde yanar gibi bir ocakta yanar gibi sanki seni, bedenini fırına bir ateşe sokmuşlar gibi tüm yüzün yanmaya başlıyor; bacağı, kolun, vücudunun her tarafın. Yüzüstü düşüyorsun, elin yüzün her tarafın toprak, şarapnel parçala-

artık, o ateşi hissediyorsun, parçalar kopmuş, canın yanmaya başlıyor. Sen hani zannediyorsun ki acaba roket mi attılar, ben de bastım. Acı arttıkça yaralandığını anlıyorsun. O arada ne oldu, hiç baygınlık falan geçirmedim. Direkt yaptığım

ıyla dolu, çakıl parçaları dolu; ilk dakikalarda acı hissetmiyorsun. "Acaba roket mi yedik, baskın mı yedik, bize mi saldırdılar?" diye düşünüyorsun. O ilk 3,5 dakika geçince zaten çevremde insanlar bağırmağa başlıyor, "Mayın, ne oldu?" falan derken biri başladı, "Savaş mayına bastı!" diye bağırmağa. Zaten bunları duyuyorum. Biri oradan koşun, yardıma gidelim diyor. Öbür taraftan komutan sesleniyor, "Gitmeyin, çevresinde tuzaklı mayınlar olabilir, siz de mayına basabilirsiniz." diye sesleniyorlar. O arada gene benim tüm arkadaşlarım yanıma koşarak geldi. Hemen sağlıkçı astegmen doktor geldi, işte ilk müdahaleler yapıldı. Tabii, ateş gibi yanıyorsun

şeyi arkadaşlar geldiğinde anneme söylemeyin oldu, insanın aklına ilk annesi geliyor. Annemin haberi yok, kimse de söylemedi. Orada ilk müdahaleler yapıldı. Yani doktor şaşkınlıktan müdahale yapamıyor. Müdahaleler yapıldıktan sonra telsizle öncelikle helikopter istediler. Diyarbakır Askerî Hastanesine gittim, ilk müdahale yapıldı. Diyarbakır'a kadar ayıktım, orada bayıldım, ertesi gün uyandım.

Peki, bu olay hayatınızı nasıl etkiledi? Hayatınızda neler değişti?

Ben hep sporcuydum, millî takıma kadar yükseldim. Birçok alanda spor yaptım. Eskisi gibi koşamıyorsun, eskisi gibi yürüyemiyorsun, eskisi gibi hareketli değilsin. İlk başta hayata küskün oluyorsun, hayata küsüyorsun. Sonra o hayata alışıyorsun, önce psikolojin bozuluyor. Yeni yürüyen bir insanın, bir bebeğin yürüme evreleri gibi sürüne sürüne yürüyorsun işte. Sen tekrar hayata başlıyorsun, protez yaptıracaksın, proteze alışacaksın, protez ile beraber yürüyeceksin. O bir süreç, şimdi üst katta protez yaptırılıyor

mesela, protez bazen oluyor, bazen olmuyor, birkaç sefer yapıldı, birkaç sefer döküldü. İşte tam kıvamı yerinde olana kadar yürüme süreci, alıştırma süreci, bebek gibi hep protezle baştan yürüyüşü tekrarlıyorsun, yürümeyi öğreniyorsun. Hani eskiden halı sahadan çıkmazdım, eskiden karate sporu yapardım, ne bileyim gülüp koşardım, bunları yapamıyorsun.

Çevrenizdekilerin size karşı yaklaşımları nasıl oldu?

İlk önce yaralandığımda bir hafta boyunca aileme söyletmedim, kimse bilmedi. Birinci haftanın sonunda, aynı odada yattığım bir gazi abimizin babası bana kızdı, bağırdı; ben de "Babayım." dedi. O çocuğun yanındayım işte, annene babana haber vereceksin; onların da haberi olacak; öyle böyle, bağıra çağıra fırça yiye yiye "Tamam." dedim. Haber verdiğimde insanlar şaşkın, ilk önce anlayamıyor, hani şey oldu, gazi mi oldu? Çünkü eskiden telefonu kaldırırlardı, çok cahil bir şekilde işte "Oğlun şehit oldu." gece saat kaç olmuş bakmıyor mesela "Oğlun şehit oldu." dedi. "Oğlunuz yaralandı." Eskiden yanlış anlatılıyormuş, direkt onlara ölü diye duyurmuşlar. Sonra mahalledekiler zaten ölü biliyorlar, sonra geldiler hastaneye, işte ağlaya ağlaya amcalar bir tarafta, dayılar bir tarafta, anne baba bir tarafta; sonra alışıyorlar. Şimdi mecburlar, ben alışırıysam, onlar da alışacaklar, şimdi sıkıntılarını yaşayan benim, onlar üzülecekler. Ama şöyle hani, şehit olduğunca bir kere kurtuluyorsun, yani kurtuluyorsun derken ne oluyor? Bir kere defnediliyorsun. Sürekli hatırlamıyorsun, ayrı bir şey ama gazilik de daha ayrı bir şey. Niye, hastaneden çıkamıyorsun. Hayatımın yarısı hastanede geçiyor.

Devletimizin de sizlere yeterli imkânlar sunduğunu düşünüyor musunuz?

Devlet sosyal olarak da maddi olarak da yeterli imkânları sunuyor. Hani biraz eksikleri

oluyor ama yani kimseyi açıkta bırakmıyor, işte normal bir emeklinin biraz üzerinde ama Türkiye standartlarının biraz altında da olsa sahip çıkılıyor.

Peki, gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Öncelikle ne olursa olsun imkânları varsa okusunlar. Benim de iki çocuğum var. Ben onlara da söylüyorum, gerekirse arabamı satarım yine de sizleri okuturum, diyorum. Sonuçta Türkiye'nin gençlere ihtiyacı var. Atatürk'ün de dediği gibi, gelecek gençlerin elinde. Çünkü toplum yaşılanıyor, toplum 60 yaş üzerinde, eğitim seviyesi çok düşük. Ben siyasetçilere de kızıyorum. 50, 55, 60 yaşın üzerinde hiçbir siyasetçi olmamalı. Gençlere yol açılmalı çünkü senin yaşadığını önceki nesil bilemez, onun yaşadığını da daha önceki nesil bilemez. Yani bu tarafta nesil değişiyor, teknoloji geliyor, zaman geliyor. Bunlarla beraber siz de ne yapın kendinizi geliştirin, yani ne bileyim, üniversitenizi bitirin, yüksek lisanslarınızı yapın. Birer ikişer yabancı diliniz muhakkak olsun. Yani bizim ülkemizi dışarıda temsil edin. Profesörler olun, büyükelçiler olun. Yurt dışlarında güzel temsil edin bu ülkeyi,

yani büyük sanatçılar olun, büyük sporcular olun; gençlerden isteğim bu yönde. Ailenize sahip çıkın, kendi kültürünüzü de hiçbir zaman unutmayın. Japonların en sevdiğim tarafı kendi kültürleri içinde teknolojinin en üst düzeyine erişiyorlar, kültürlerini unutmuyorlar. Ama teknolojiye dünyada bir numaralar, biz de öyle olalım isterim.

Geçtiğimiz günlerde Cumhuriyetin 100. yılını kutladık, bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yani bir devlette bir asır, çok güzel bir şey. Hani keşke ben diyorum, Atatürk bir 15, 20 sene daha yaşasaydı, biz çok farklı yerlerde olurduk. 1930'larda uçak fabrikalarımız varken, uçak satarken, gemiler yaparken, şimdi geldiğimiz noktada daha yeni baştan başlıyormuş gibiyiz ama o zaman liderimiz yaşamış olsaydı, biz şu anda belki Amerika'nın da Japonya'nın da Almanya'nın da çok çok önünde bir millet olurduk, diye düşünüyorum. Ve nice yüz yıllara diliyorum. Yani birlik beraberlik içinde, ülkemizi bölmek isteyen insanlara, gruplara, fırsat vermeden işte gençlerimizin aklıyla, ilmiyle, eğitimiyle, yaşlılarımızın onlara kattığı tecrübeyle inşallah nice nice yüzyıllara diliyorum.

GAZİMİZ YÜKSEL YURTSAL İLE OLAN RÖPORTAJIMIZ

Merhaba benim adım Yüksel Yurtsal. Hakkari Çukurcada 1995 yılında vatani görevimi yaparken mayına basma sonucu yaralandım. İki çocuk babasıyım. 13 yaşında bi kızım, 18 yaşında bi oğlum var. Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladığımız şu günlerde, sizinle bu röportajı yapmak beni çok mutlu etti.

Gençlere önerileriniz nelerdir?

Başta her ne yapıyorsanız yapın ama çok iyi bir "dinleyici" olun. Bu güne kadar edindiğim en büyük tecrübe dinlemeden yapılan her şey, sonunda hatayı getirir. Her ne yapıyorsanız hangi alan olduğu önemli değil, sevak ve isteyerek yapın çünkü sevilerek ve istenerek yapılmayan her iş insana zulüm oluyor ve yapılan iş sonuç vermiyor.

Cumhuriyet'in 100. yılı kutlamaları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bir ulusun 100. yıl gibi bir cumhuriyetle taçlandırılmış bir süreç yaşaması, bu sürecin içerisinde var olan toplumun buna layık olması anlamına gelir. Bizim toplumumuz maalesef Cumhuriyet'in 100 yılında yeteri kadar ilerleyemedi. En büyük arzumuz bundan sonraki yüzyıllarda çok daha ilerlemiş, çok daha medeni bir ülke olup Cumhuriyeti taçlandırmamız. Gençlere bu konuda çok büyük görev düşüyor zira yeni nesil çok daha akıllı, çok daha becerikli, çok daha istekli. Yeter ki ellerindeki argümanı kullanabilsinler, ilerleyen teknolojiye ayak uydurabilsinler. Ben gençlerimizden çok umutluyum ama tabii ki bu konularda ailelere de çok büyük görev düşüyor gençleri iyi yönlendirmeleri gerekiyor. Biz geçmişten gelen atılmış adımları maalesef seketeğe uğrattık. Umarım yeni nesil ülkemizi daha güzel günlere taşır

Aslıhan Kaya

Asya Aznevi

Doğru mu? Yanlış mı?

Pisagor'un en büyük başarısı müziğin 1, 2, 3, 4 sayılarının orantılı aralıklarına dayandığını keşfetmesidir.

(.....)

Uruguay'ın resmi dili olan İspanyolca bütün Uruguaylılar tarafından konuşulur.

(.....)

Yarasa mavi rengi görebilen tek kuştur.

(.....)

Inception (Başlangıç) filminin yönetmeni Christopher Nolan'dır.

(.....)

Sivas Kongresi, Erzurum Kongresi'ne bir ön hazırlık çalışması niteliğindedir.

(.....)

Çanakkale'de savaştığımız İtilaf Devletleri arasında Fransa, Avusturya, Yeni Zelanda ve İngiltere yer almaktadır.

(.....)

Everest Dağı Himalayalarda, Çin-Nepal sınırı üzerinde yer alır.

(.....)

Peso Arjantin'in para birimidir.

(.....)

Miladi takvim, Roma İmparatoru Jül Sezar tarafından kabul edilen Jülyen takviminin yerine, Papa XIII. Gregorius tarafından yaptırılan bir takvimdir.

(.....)

Türk edebiyatının en uzun soluklu dergisi olan Varlık'ın ilk sayısı 1933 yılında yayımlanmıştır

(.....)

Potasyumun simgesi K'dir.

(.....)

Kafka'nın Dönüşüm adlı öyküsünde bir sabah kâbuslarından uyandığında kendisini yatağında koca bir böceğe dönüşmüş olarak bulan kahraman Julien Sorel'dir.

(.....)

Fatih Sultan Mehmet babası II. Beyazıt'ın tahttan ayrılması üzerine, 12 yaşındayken tahta geçti.

(.....)

Yunuslar balıktır.

(.....)

Göktürkler, tam olarak yerleşik hayata geçmiş ilk Türk boyudur.

(.....)

Waffle'ın ana vatani Belçika'dır.

(.....)

Havuç bir kök sebzedir.

(.....)

Akik taşı, çamgiller familyasına mensup 'pinus succinifera' adlı bir ağacın reçinelerinden meydana gelen bir taştır.

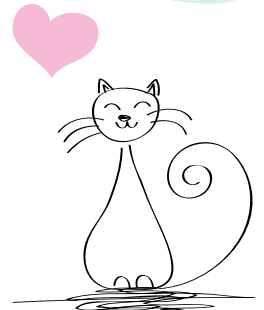
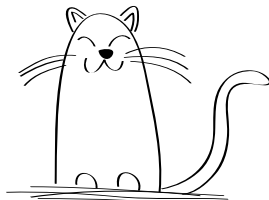
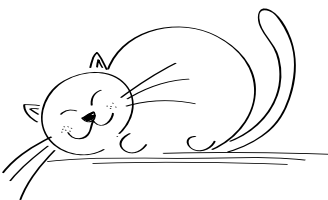
(.....)

Ülkemizin 9. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER'dir.

(.....)

Frida Kahlo Meksikalı bir ressamdır.

(.....)

Sözcük Dağırcığımızı Sınavalım.

Verilen anlamların hangi sözcüğe ait olduğunu düşünüyorsanız o sözcüğü işaretleyiniz. Yanınızdaki arkadaşınızla bir yarışma yapabilirsiniz. Bakalım en çok doğruyu hanginiz bulacaksınız. Kolay gelsin.!

İnce, duygulu, hassas olan kişi.

- a) naif
b) nahif

Üst görevlinin yanında bulunan kimseler, alt kademedekiler.

- a) mahiyet
b) maiyet

Gerici olma durumu.

- a) iltica
b) irtica

Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş, anlamlarına gelen söz.

- a) mahsur
b) mahzur

Artık, bundan böyle anlamlarına gelen söz.

- a) gayrı
b) gayri

Sağduyuya, mantığa, olağan düzene uygun olan.

- a) tabi
b) tabii

Bir mirastan yasalar gereğince yararlanan kimse, kalıtçı.

- a) Vâris
b) Varis

Belli bir işte, belli bir konuda bilgi, görüş ve becerisi çok olan kimse.

- a) mütehassis
b) mütehasıs

İçe dert olan şey.

- a) uhde
b) ukde

Güzel, uyumlu ses, ezgi, melodi anlamlarını karşılayan sözcük.

- a) nağme
b) name

Kendi değerini olduğundan aşağı gösteren başkalarının küçük görmeyen, büyükmeyen kimse.

- a) mütevazi
b) mütevazı

Bir bölgede belirli bir anda yaşayanların sayısı.

- a) nüfuz
b) nüfus

Sapkınlık, doğru yoldan ayrılma.

- a) delalet
b) dalalet

Bir kimsenin, bir şeyin sözlü ve yazılı tasviri.

- a) portre
b) porte

Egemenliğini yürüten, sözünü geçiren.

- a) hakim
b) hâkim

Meyletme, eğilim.

- a) Teammül
b) Temayül

Beğenip belirtme, değer verme beğeni.

- a) takdir
b) taktir

Sonuca bağlanmamış

- a) muallak
b) muğlak

Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, dost karşıtı.

- a) Hasım
b) Hısım

Uzun boyunlu hayvan.

- a) zürafa
b) zürefa

Hamza Furkan Arslan

MASALLARDA KADIN KAHRAMANLAR

Kadın karakterin ne masalda ne de gerçek hayatta bir kurtarıcıya ihtiyacı vardır. Kendi başına zaten yeterli olan kadın, bu maceraların sonunda yalnızca daha fazla güçlenir.

Kadın kahramanların masallardaki yeri hepimiz için az çok bellidir. Pamuk Prenses'in beklediği gibi, bir prensin öpücüğüyle hayata dönmesi; Rapunzel'in senelerce kulesinde hapsolup yakışıklı prensini beklemesi ve onun sayesinde kurtulması ve bunlar gibi birçok örneği sıralayabiliriz. Oysa bu hikâyelerin arkasında yatan anlam çok daha farklı.

Örneğin kadının hapsetildiği kule aslında birçok anlam taşır. Ulaşılması güç ve ulaşıldığında ise güç verici olarak simgelenir ve sonucunda ise ona ulaşan erkek başka zorluklarla mücadele edip iktidarın sahibi olur ya da Pamuk Prenses'in yediği zehirli elma yasak bir tutkuyu simgeler. Bu karakterler dışında her aşk temalı masalın sonunda ise kadın kahramanın macerasının evlilikle son bulduğunu görüyoruz.

Bu bize heyecanın sürekli olmadığını ve bir kurtarıcının gelmesiyle maceranın son buluşunu anlatıyor. Oysa böyle olmamalı, bunun kanıtlarını bize "asi kız" olarak tanıtılan kahramanlarda görüyoruz. Örneğin "Mulan" karakteri orduya babasının yerine katılmak zorunda kalan genç ve cesur bir karakter. Kız olduğu bilirse orduya alınması imkânsız. Bu şartlar altında kendisini saklasa bile macerası boyunca oldukça azimli. Bir süre sonra kadın olduğu ortaya çıksa bile ordusunu ve ülkesini büyük bir başarıyla düşmanlardan koruyan bir general olarak kabul görüyor. Bu ise kafamızdaki kalıp yargıları dağıtıcı nitelikte.

Bir başka konu ise kurtarıcı veya hayata döndüren öpücük. Bu motif masalarda fazlasıyla karşımıza çıkmaktadır. Bir de bunun altındaki anlamı inceleyelim. Geleneksel masalda ilk öpücüğün büyüü "çirkin güzele", "yaratığı prensese", "ölümü hayata" veya "kötüyü iyiye" çeviren bir dönüşümü beraberinde getirir ki bu da genellikle romantik bir anlam üzerinden düşünülür. Örneğin Novalis, masallardaki dönüşüm unsurunu tartışırken insanın iç temizliğinin dış dünyayı da temizlediği, kendini aşan insanın doğayı da aşarak bir mucize yaratacağı sonucuna varır. Bir kurbağanın krala dönüşmesini sevgiye bağlar. "İnsan dünyadaki kötülüğü sevdiği vakit, neden böyle bir dönüşüm gerçekleşsin?"

"Demek ki kadın sabırla ve bir beklenti kurmadan ön yargısız, umutla sevmelidir." Masalarda bize bu söylenmek istenmektedir. Bu da ayrı bir kalıp yargıdır oysaki.

Neden kadının belli başlı bir görevi olmalı ve ona sadık kalmalı? Kadının seçtiği erkek kahraman hangi özelliklere sahip olmalı? Hatta kadın mı bu masalarda seçici etkindir, erkek mi? Bu konu beraberinde birçok soruyu getirir. İlk öpücük metaforunun ilginç nedensellik sunduğu

bir başka masal da Pamuk Prenses'tir. Ormanda, camdan bir tabuta bırakılmış olan Prenses, bir öpücükle hayatına geri dönecektir. Ancak onu öpen prens sadece Pamuk Prensesi ilk gördüğü izlenimle hareket eder. Bunun öncesine dayanan bir sevgi yoktur fakat bir sebebi vardır: Prensesin güzelliği. Cam tabut, görseelliğin vazgeçilmezliğini bizlere gösterir. Sonuç olarak kadın ön yargısız ve sabırla sevmeliyken kurtarıcı prens tek bir görüşe yenik düşebilir.

Kadın karakterin ne masalda ne de gerçek hayatta bir kurtarıcıya ihtiyacı vardır. Kendi başına zaten yeterli olan kadın, bu maceraların sonunda yalnızca daha fazla güçlenir.

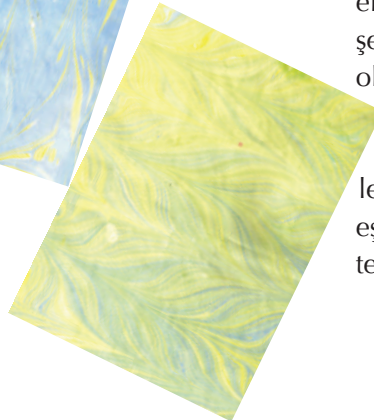
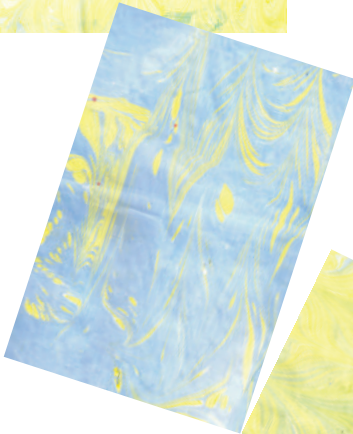
Nazlı Ak

Suya nakşedilen sanat: Ebru

Ebru sanatının tarihinden söz edilirken, kökleri hep Orta Asya'ya giden bir sanat olduğundan bahsedilir. Kesin olarak nerede ve ne zaman başladığı henüz bilinmiyor. Fakat sanat tarihçilerinin kabul ettikleri üzere, Özbekistan veya Türkistan'da yaygın olarak kullanılmaktaydı.

Ebrunun bildiğimiz ilk adı; Çağataycadaki "ebre" (hare gibi, damarlı) kelimesidir. İran'a geldiğinde "ebri" (bulutumsu, bulut gibi) ya da abru (su yüzü) adını aldı; ki bu sanatın en kısa tanımı bu sözcüktür. "Su Yüzü Resmî", Anadolu'da "ebru" adını alarak günümüze kadar geldi.

Ebru sanatı, kendine has malzeme ve uygulama özelliğine sahiptir. Ebru sanatında kullanılan bütün malzeme ve araçlar ebrucu tarafından hazırlanır. Boyaların tamamı tabiattan doğal yöntemlerle elde edilir. Suyun yoğunlaşmasını sağlayan kitre bitkisel esaslı bir ana malzemedir. Boyaların kitre üzerinde açılmasını sağlayan doğal asit de hayvanın safra kesesindeki "öd"dür. Kitreyle yoğunlaştırılmış su üstünde doğal yöntemlerle hazırlanan boyalar aracılığıyla oluşturulan desenler kağıt üzerine geçirilir.

Ebru; yaşamın kaynağını temsil eden suyun (âb-ı hayat), renklerin dansını temsil eden boyaların ve sanatçının hislerinin bir araya gelmesiyle oluştuğundan her bir eser emsalsizdir ve ikinci kez aynı şekilde üretilemez. Her küçük boya damlası sanatçıya pek çok seçenek sunarak bir şaheser ortaya çıkmasına imkân vermektedir. Kullanılan teknikler aracılığıyla sanatçının en derin hisleri, düşünceleri ve yaratıcılığı ön plana çıkmaktadır. Ebru sanatı, geleneksel el sanatkarlığı etrafında şekillenen süslemeler olarak özel kitapların iç ve dış kapaklarında, hattatlık, cam işlemeciliği ve hediyelik eşyalarda kendini göstermektedir.

Bengisu Sarıfakıoğulları

ÇIĞLIK K K K K

“Leonardo’nun insan vücudunun girintilerini ve çıkıntılarını incelediği ve kadavraları parçalara ayırdığı gibi, ben de ruhta evrensel olanı incelemek için kendimi incelemeye çalışıyorum.”
(Edvard Munch)

Edvard Munch “Çığlık” eserindeki ilham kaynağını şu sözlerle açıklamıştır.:

“İki arkadaşımın birlikte yolda yürüyordum, güneş battı

Birden gökyüzü kan rengi oldu ve bir hüznü hissettim.

Durdum, çite dayandım, bitkindim.

Fiyordun üstündeki bulutlar kan damlatıyordu.

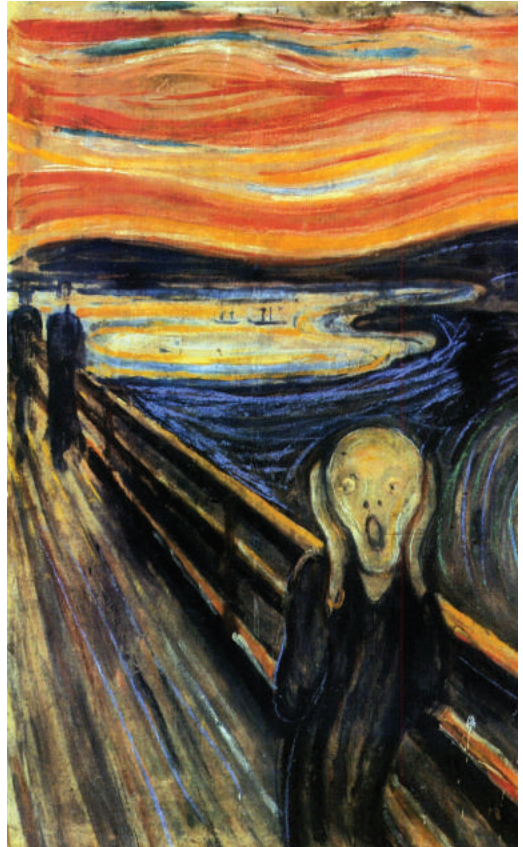
Arkadaşlarım yola devam etti ama ben göğsümde açık bir yarayla titreyerek oracıkta kaldım.

Doğanın içinden kocaman olağan dışı bir çığlığın geçtiğini duydum.”

Epey yaygın olan bu eseri herkes hayatında en az bir kere görmüştür. Popüler kültüre “Çığlık” korku filmindeki karakterin maske tasarımında ve şu an telefonlarımızda kullandığımız çığlık emoji-sine ilham kaynağı olarak yansımıştır.

Eserin adının Çığlık olması ve tablodaki figürün ağzının açık olması nedeniyle çığlığın kaynağı bu figür olarak düşünülmüştür. Ama eserin ilk ismi “Doğanın Çığlığı”ydı. Munch, eseri anlatırken de söylediği gibi çığlık atılması üzerinde değil de çığlığın duyulması üzerinde duruyordu. Yani tablodaki figür çığlık atmak yerine, duyduğu çığlığı bastırmak için elleriyle kulaklarını baskılıyordu.

Eserde dikkat çeken yönlerden biri kızıl gökyüzü. Bir yandan büyüleyici bir yandan ürpertici ve tekinsiz hissiyatlar da uyandırabiliyor. Peki bu kızıl gökyüzünün asıl kaynağı neydi? İddialardan biri Endonezya’ya bağlı olan Krakatau Adası’nda meydana gelen volkanik patlamaydı. Bu patlama o kadar etkiliydi ki aylarca gökyüzünü kızıla bürüdü. Munch’un bundan etkilendiği düşünülüyordu ama bu patlama, eserin yapımından on yıl önceydi ve bazı kişiler de bu patlamadan ilham almanın Munch’un tarzı olmadığını düşünüyordu. Çünkü kendisi dışı vurumcu bir ressamdı. Doğada gördüklerini yansıtmaktan ziyade içinde yaşadıklarını yansıtmaya daha yakın bir yazardı. İddialardan bir diğeri ise Norveç’in Kuzey Kutup Dairesi’ne yakınlığından oluşan sedefli bulutlardı. Bu tarz bulutlar hem kızıla çalabiliyordu hem de tablodaki gibi dalgalı bir görünüme sahipti. Bu iddialardan hangisi doğru bilinmez ama Munch tablodaki atmosferi ve figürdeki dehşeti yansıtmaya açısından doğru bir renkti.

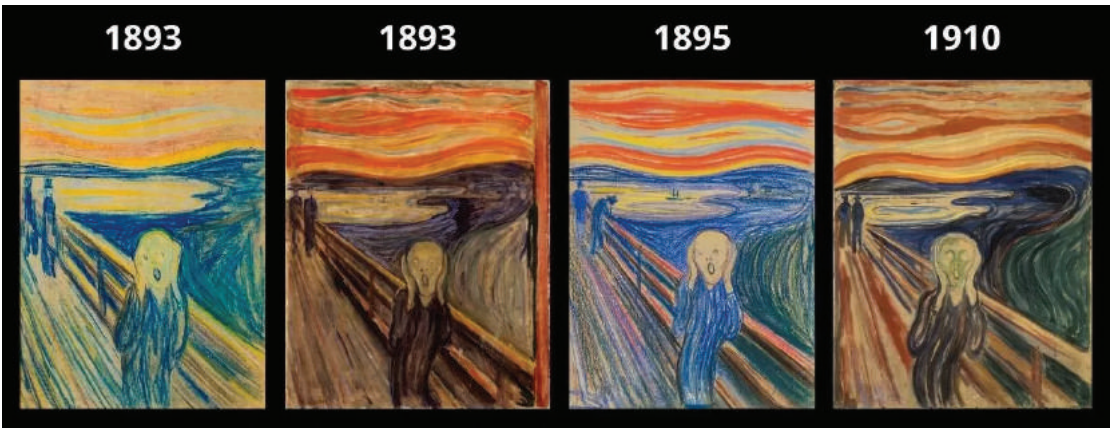

Arka kısımlarda yüzü görünmeyen, ana figürle ilgisiz iki kişi duruyor. Bu kişiler figürün yalnızlığını yansıtmaya açısından tabloda önemli bir konuma sahip. Bu iki kişi arasında fiziksel ve zihinsel bir mesafe var. Ana figür yakınındaki insanlara rağmen endişesini kendi içinde tek yaşıyor. Ama uzaktaki iki kişinin aksine ana figür bir insan görünümüne değil, iskelet mumya görünümüne sahip. Bu da Munch'un sergideki bir mumiyadan esinlendiği fikrini ortaya çıkarıyor.

Eserin gerçek konumu Norveç'te bir tepeye ait. İşin ilginç tarafıysa Munch'un kız kardeşinin yattığı akıl hastanesi bu bölgeye çok yakındı. Munch'un da kız kardeşiyle aynı hastalıktan muzdarip olduğunu düşünürsek ziyaret etmek onun için zor olmalı. Bunun dışında bu bölge, şehrin mezbahasına yakın olduğundan Munch'un hayvan seslerinden ilham aldığı söylenenler de var.

Çılgılık eserinin arka planın aynı olduğu farklı versiyonları da var ama hepsinde aynı kaygı ve melankoli mevcut. Munch genelde eserlerinde yas, kaygı gibi karamsar duyguları işlemiştir. Kariyerinin başlarında doğayı kendi gözüyle harmanlayıp aktarırken gerçekçilik akımının ona uygun olmadığını fark etmiş bundan dolayı insan ruhunun merkeze alındığı dışa vurumcu akımı kendisine daha uygun olduğunu düşündü.

Annesinin ve kız kardeşinin erken yaşta ölümü ve bir diğer kız kardeşinin akıl hastanesinde yatması onu çok üzmüştür. Ailesinden kendisine kalan akıl hastalığıyla yıllarca boğuşmuştur. Bunun yanına alkolizm de eklenince kendisi bir çöküş yaşamış ve aylarca terapi almıştır. Bu terapinin olumlu etkileri zamanla eserlerine de yansımış ve yavaş yavaş eserlerindeki o karamsarlık hâli azalmıştır. Ama ölümüne yakın dönemlerde "ölüm" konusunu tekrar işlemeye başlamıştır.

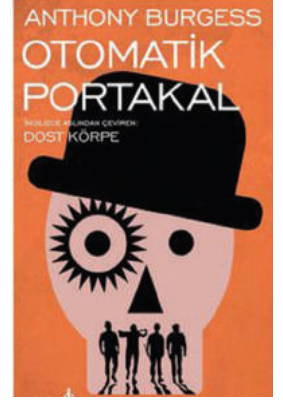
Çılgılık tablosunun farklı yıllarda yapılan dört versiyonu bulunmaktadır.

KİTAP ÖNERİLERİ

OTOMATİK PORTAKAL

Anthony Burgess tarafından yazılan ve 1962 yılında yayınlanan distopik bir gelecekte geçmekte olan bir romandır. Romanda toplumsal şiddet, irade, suç, ceza sistemi, özgürlük ve kişinin kendi yaptığı veya yapmadığı seçimler konu olarak ele alınır. Romanda toplumun suçla mücadele için uyguladığı yöntemler sorgulanır. Romanın baş karakteri ve çete lideri olan Alex, toplum kurallarını hiçe sayarak başına buyruk davranır ve çete arkadaşlarıyla birlikte şiddet içerikli suçlar işleyerek eğlenir. Bir gün bir cinayet işleyip yakalanarak cezaevine gönderilir. Cezaevinde Alex "Ludovico Tekniği" denilen bir beyin yıkama tedavisi için denek olmak durumunda kalır. Bu tedavinin amacı suç işleme isteğini ortadan kaldırarak suçluları topluma geri kazandırmaktır. Lakin bu tedavi sonucunda suçlu iyiliğe zorlanır yani kişi kendi özgür iradesiyle iyiliği seçemez. Bu tedavi sonucunda Alex kişiliğini, düşünce özgürlüğünü ve iradesini kaybeder. Romanda insanların özgürlüklerinin ve iradelerinin belli bir orandan fazla sınırlandırılmasının tehlikeye yol açabileceği vurgulanır. Alex, tedaviden sonra şiddet eğilimlerini kaybetmiş olsa bile bu tedavinin başarılı olduğu anlamına gelmez çünkü Alex'in

kişiliği tamamen değişmiştir ve kendi kararlarını alamayacak istese de suç işleyemeyecek hâle getirilmiştir. Alex toplum için tehlike oluşturmaktan çıksa bile topluma kazandırılmamıştır. İradesiyle iyiyi veya kötüyü seçemeyen kişi, "iyi insan" veya "kötü insan" olarak sınıflandırılmayacağı gibi insan olup olmadığı da sorgulanmalıdır. Kitapta da özgür iradeyle yapılan kötülük, iradesizlikle yapılan iyilikten üstün tutulmuştur.

kişiliği tamamen değişmiştir ve kendi kararlarını alamayacak istese de suç işleyemeyecek hâle getirilmiştir. Alex toplum için tehlike oluşturmaktan çıksa bile topluma kazandırılmamıştır. İradesiyle iyiyi veya kötüyü seçemeyen kişi, "iyi insan" veya "kötü insan" olarak sınıflandırılmayacağı gibi insan olup olmadığı da sorgulanmalıdır. Kitapta da özgür iradeyle yapılan kötülük, iradesizlikle yapılan iyilikten üstün tutulmuştur.

Kitaptan alıntılar:

- "Bir şeyi anlamakla sevmek arasında bir fark var, karanlıkta bir yolda yürümekle karanlıkta bir yolda yürümeye cesaret etmek arasında da bir fark var."
- "Ölmek istiyorum, dedim burnumu çeke çeke. Bıktım artık. Yaşam, küfemde taşıyamayacağım kadar ağır bir yük oldu."
- "Sadece iyilik yapmakla görevli bir makinesin."
- "Koltukaltında kitaplar taşıdığını görüyorum kardeşim. Bugünlerde hâlâ kitap okuyan birine rastlamak gerçekten nadide bir zevk kardeşim."
- "Yetişkinlerin savaştığı, bombalar attığı, birbirini kesip doğradığı, acımasızlığın kol gezdiği bir dünyada gençlerin yurtsever, dine bağlı, uslu, terbiyeli olmaları söz konusu değildir."
- "İyilik kişinin içinden gelir. Kişi iyiliği seçebilmelidir. Kişiye seçim hakkı tanınmazsa o kişiliğini yitirir."
- "Pencereyi açın da içeri temiz hava girsin, taze fikirler girsin, yeni bir hayat tarzı girsin."

Yazar Hakkında:

Kitabın yazarı olan Anthony Burgess'a beyin tümörü tanısı konulur ve bir yıldan az bir ömrünün kaldığı söylenir. Burgess da karısının geçimini sağlayabilmek amacıyla masanın başına oturup on iki ay içerisinde beş buçuk roman yazdıktan sonra teşhisin yanlış konulduğunu öğrenir ama iş isten geçmiştir artık tanınan bir yazardır.

DURMUŞ SAATLER DÜKKÂNI

Gamze Güller tarafından yazılan, içerisinde on dört hikâye barındıran öykü kitabıdır.

Bazı hikâyelerin konuları:

İçeride Kim Var hikâyesinde, annesinin ölümlüyle yalnız kalan ve kafasında kuruntular oluşturan bir adam;

“Rüyalarımın Kadını” hikâyesinde kafasında idealleştirdiği kadını resimlerle yaratmaya çalışan bir adamın gerçek hayatta idealize ettiği kadını fark edemeyecek kadar etraftan soyutlanması;

“Post Mortem” hikâyesinde yıllardır sevgili olduğu kadını tanıyamamış, kadının sevdiği sevmediği şeylere daha önce hiç dikkat etmemiş bir adamın yıllar sonra uyanışa geçmesi;

“Hayatım Roman” hikâyesinde bir yazarın editörü ve yemek şirketini sürekli taciz eden mektupları;

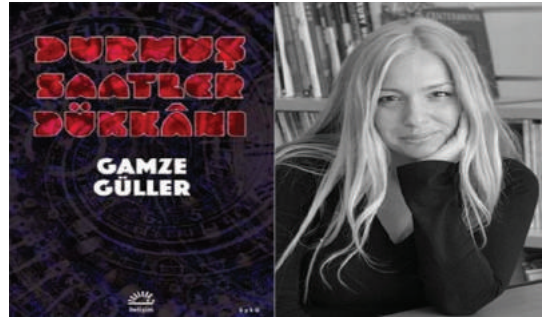
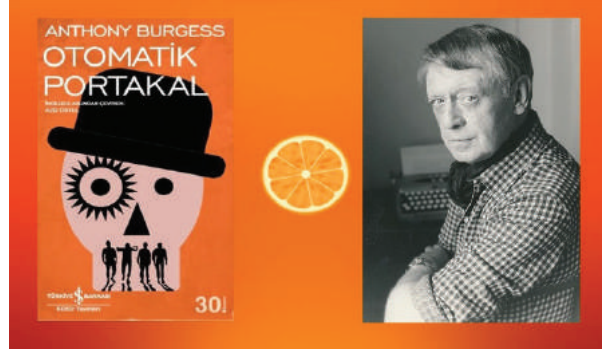
“Akşamları Işığı Yanan Evler”de mutlu olabilmek için geceleri perdesi açık evlerden mutlu aileleri izleyen bir adam;

“Rüya Tekerleği”nde geceleri gözüne bir damla uyku girmeyen bir adamın uyumakla ölmek arasındaki çizgiye kafayı takması;

“Her Şey Nasıl Başladı Meral”de monotonlaşan hayatında gitgide hissizleşen bir kadın anlatılıyor. Öykülerin geneline karamsar bir hava çökmüş. Karakterler içsel hesaplaşmalar yaşıyor, yalnızlıkla mücadele ederken ruhsal sağlıklarını korumakta zorlanıyorlar. Sürükleyici kimi zaman da fantastik öğeler barındıran, sonu pek tahmin edilemez öykülerden oluşan ince bir kitap.

Kitaptan alıntılar:

- “Nereye kaçarsan kaç, ölüm gelip buluyor seni. Belalı olan o gemi değil, bu dünya diyemedim.”
- “Güzel şeyler olması için hep bir şeyler mi vermek gerekir?”
- “Bazen sadece görülmek ister insan. Geç bile olsa...”
- “Uyku ölümün kardeşi. Nereye gittiğini bilemezsin uykuda. Uyursun uyanırsın. Ölürsün, di-rilirsin... Mademki birdir ölümle uyku, döner rüya tekerleği ölüme doğru...”
- “Aynanın karşısına geçip göz kapaklarını kesti.”
- “Perdeleri açık, ışıkları yanan evler mutluluğa davettir. Üzüntü gizlenir, acı gizlenir. Oysa sevinç saklanmaz, sevincin üstü örtülmez.”
- “Belki de anlattım. Ama hiç duymadın sesimi. Şimdi gücüm kalmadı artık. Kimselere kendimi anlatmaya mecalim yok.”

KURUMUŞ YEŞİL BİTKİLER

Merve Gönem tarafından yazılan kısa bir romandır. Bir genç kızın aile içinde yaşadığı sıkıntılar anlatılmaktadır. Babasının çeşitli işlere girip bir türlü dikiş tutturamaması, annesinin aldığı antidepresanlar sayesinde ayakta kalabilmesi, annesiyle babasının sürekli tartışması, babasının hapse girmesiyle babasına aşık kızın yıkılması ve anneannesinin onlara taşınması, anneannesinin o daha çocukken bu evde büyü var diye evin her yerine döktüğü sirkenin keskin kokusunun bugün bile burnuna gelmesi, kız kardeşiyle aralarında görünmez bir duvarın olması, anneannesini kanserden kaybetmesi, babasının intihar etmesi anlatılıyor. Kız tüm bunlarla başa çıkabilmek, içini boşaltabilmek, rahatlayabilmek için yazıyor. Hikâyelerini edebiyat dergilerine gönderiyor fakat çoğu kabul görmüyor. Hikâyeleri konusunda da çok paylaşımcı bir yapıya sahip değil. Yaşadığı kayıplarla tek başına mücadele etmeye çalışıyor. Yazdığı kitapta kendi ailesini anlatıyor fakat kardeşi onu desteklemiyor. En son anneanesi defnedilirken kitabına kabul geliyor. Ve avazı çıktığı kadar bağırıyor ona dönen tuhaf bakışlar eşliğinde...

Kitaptan Alıntılar:

- “Kendini onaramayan insanlar, çevresindeki hiçbir şeyi iyileştiremiyor.”
- “Hayatımıza giren insanlar onlara sarıldığımızı düşünüyordu belki ama biz tutunuyorduk. Düşmemek için, kendi karanlığımızda kaybolmamak için, inandığımız şeylerin arkasında durdukları için belki.”
- “Felaketlerin üstünden belirli bir süre geçtikten sonra bunlarla eğlenmek daha yaşanılır kılıyor hayatı yoksa akıl hastanelerinde daha fazla yatak olması gerekirdi.”
- “Hayata bir şekilde dikiş tutturamamış adamlar, kendilerini keserek bedenlerine atılan dikişlerle aradaki farkı kapatmaya çalışıyor olmalı.”
- “İnsan insanın hayatına dokunup geçmeliydi belki, tanıyınca yoruluyormuşsun.”
- “Hep çiçekler ekiyordu balkondaki saksılara. Ölülerin kucağından gizlice çekip çıkardığı mezarlık çiçekleriydi bunlar. Annem ektiği çiçeklerin hiçbirini yaşatmayı başaramadı. Balkonumuz kurumuş yeşil bitkilerle doluydu. Babam kurumuş yeşil bitkiler yüzünden yok oldu.”
- “Bu rezilliği ondan başkası yapsa asla çekemeyeceğimi düşünüp onu sahiden sevdiğimi anlıyordum.”
- “O zaman dedim kendime: İntiharlar iptal, yazıyoruz.”
- “Biz her gece herkesin birbirini öldürme ihtimali olan bir evde, herkesin kendini öldürme ihtimalini düşünerek uyuduk.”
- “Ben bir şeyler yazarken görünmez oluyordum.”
- “Hatırlayamadığım ne varsa uyduruyorum.”
- “Ne zaman eve dönmeyeceksin, o zaman hayatının en mutlu günü olacak.”

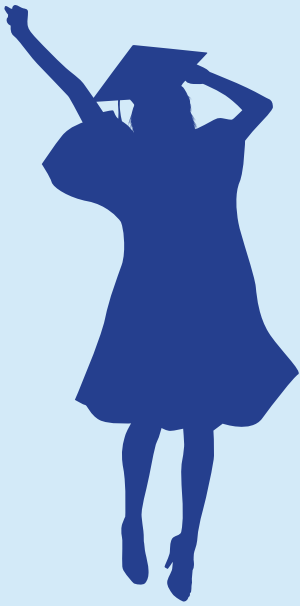

MATFEN MARŞI

İřil iřil gözler umutla bakan
Azimle yılmadan hep alışan
İlkeli ve dimdik ayakta duran
Atamızın izindegiz Matfenliyiz

Bilim yolunda yürüyoruz
Sevgiyle büyüyoruz
Nesilden nesile Matfende
Başarılı aydınlık geleceğe

ÜSKÜP

Keşfedilmeyi Bekleyen Renkli Başkent

Kuzey Makedonya'nın renkli başkenti, tarih ve kültür dolu sokaklarıyla ziyaretçilerini büyüleyen bir şehirdir. Balkanların kalbinde yer alan bu şehir, her köşesinde farklı bir hikâye ve sürpriz barındırır.

Tarih ve Kültür

Üsküp, tarih boyunca birçok medeniyetin izlerini taşır. Osmanlı İmparatorluğu'nun etkisiyle şekillenen tarihî yapılar, şehrin dokusunda kendini gösterir. Kaleler, camiler ve hanlar, geçmişin büyüsunü günümüze taşırken, tarihi çarşılar alışveriş yapmak isteyen ziyaretçilere birbirinden güzel seçenekler sunar.

Modern ve Geleneksel Birleşimi

Üsküp, geleneksel ve modern mimarinin eşsiz bir kombinasyonunu sunar. Renkli Osmanlı evleri, modern yapılarla kucaklaşırken heykeller ve sanat eserleri şehrin her yerini süsler. Üsküp Köprüsü, Vardar Nehri üzerinde yer alan ve şehrin sembolü

hâline gelmiş bir yapıdır. Köprü'nün yanı başında bulunan Makedonya Meydanı ise şehrin kalbidir ve çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapar.

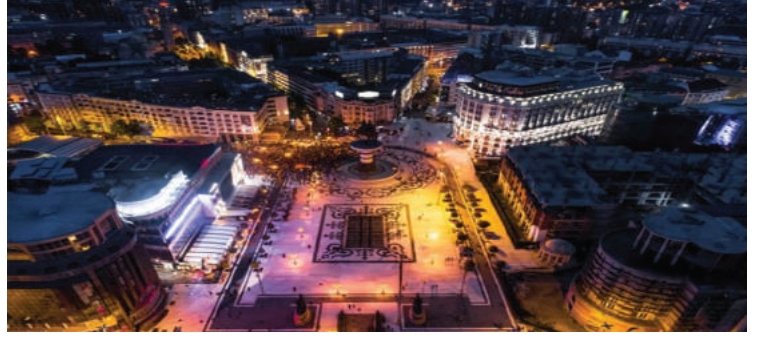
Lezzet Dolu Mutfak

Üsküp'ün sokakları, lezzet dolu bir mutfakla tanışmanın en iyi yerlerinden biridir. Lokanta ve kafeler, geleneksel Makedon lezzetlerinden uluslararası mutfağa kadar geniş bir yelpazede yemek seçenekleri sunar. Balkanların eşsiz tatlarını keşfetmek isteyen ziyaretçiler için Üsküp, tam anlamıyla bir gastronomi cennetidir.

Doğal Güzellikler

Şehrin merkezinden sadece birkaç kilometre uzaklıkta, doğal güzelliklerle dolu yerler bulunur. Matka Kanyonu, muhteşem manzaralar sunan bir doğa harikasıdır. Nehir kıyısında yürüyüş yapmak veya doğa yürüyüşleri yapmak isteyenler için ideal bir destinasyondur.

Üsküp, keşfedilmeyi bekleyen bir hazinedir. Tarihî zenginlikleri, kültürel çeşitliliği ve eşsiz manzaralarıyla ziyaretçilerine unutulmaz bir deneyim sunar. Göz alıcı sokakları, sıcakkanlı insanları ve enfes lezzetleriyle Üsküp, seyahat tutkunları için vazgeçilmez bir destinasyondur.

Atakan Çalışkan

SOFYA

Doğu'nun ve Batı'nın Buluşma Noktası

Bulgaristan'ın başkenti Sofya, tarihi zenginliği, kültürel çeşitliliği ve modern yaşam tarzıyla dikkat çeken bir şehirdir. Avrupa'nın en eski şehirlerinden biri olan Sofya, binlerce yıllık geçmişiyle her köşesinde tarih kokan bir atmosfer sunar. Doğu'nun ve Batı'nın buluştuğu bu şehir, ziyaretçilere unutulmaz bir deneyim yaşatır.

Tarihî ve Kültürel Zenginlikler

Sofya, birçok tarihi ve kültürel anıtı bünyesinde barındırır. Alexander Nevsky Katedrali, muhteşem mimarisiyle göz kamaştırırken, St. George Rotunda ve St. Sofia Kilisesi gibi Bizans döneminden kalma yapılar da şehrin tarihî önemini yansıtır. Şehirde ayrıca Ulusal Arkeoloji Müzesi ve Ulusal Sanat Galerisi gibi önemli müzeler de bulunmaktadır, bu müzeler Bulgaristan'ın zengin tarihini ve sanatını sergiler.

Yeşil Alanlar

Sofya'nın şehir merkezinde, dinlenmek ve doğayla iç içe olmak isteyenler için birçok yeşil alan bulunmaktadır. Borisova Gradina Park; piknik yapmak, yürüyüş yapmak veya sadece doğanın tadını çıkarmak isteyenler için mükemmel bir seçenektir. Ayrıca Vitosha Dağı'nın eteklerinde yer alan Vitosha Millî Parkı, doğa tutkunları için keşfedilmeyi bekleyen bir cennettir.

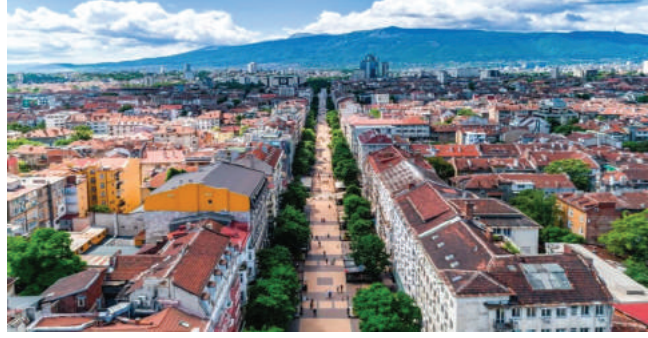
Yerel Lezzetler

Sofya, lezzetli ve çeşitli mutfağıyla da bilinir. Sokak tezgahlarında ve restoranlarda deneyebileceğiniz Banitsa (peynirli börek), Kavarma (et yemeği) ve Shopska Salatası (Bulgar salatası) gibi yerel lezzetler, damak tadınıza hitap edecek lezzetler arasındadır. Ayrıca, şehirdeki yerel pazarlarda taze meyve, sebze ve el yapımı ürünler satın alabilirsiniz.

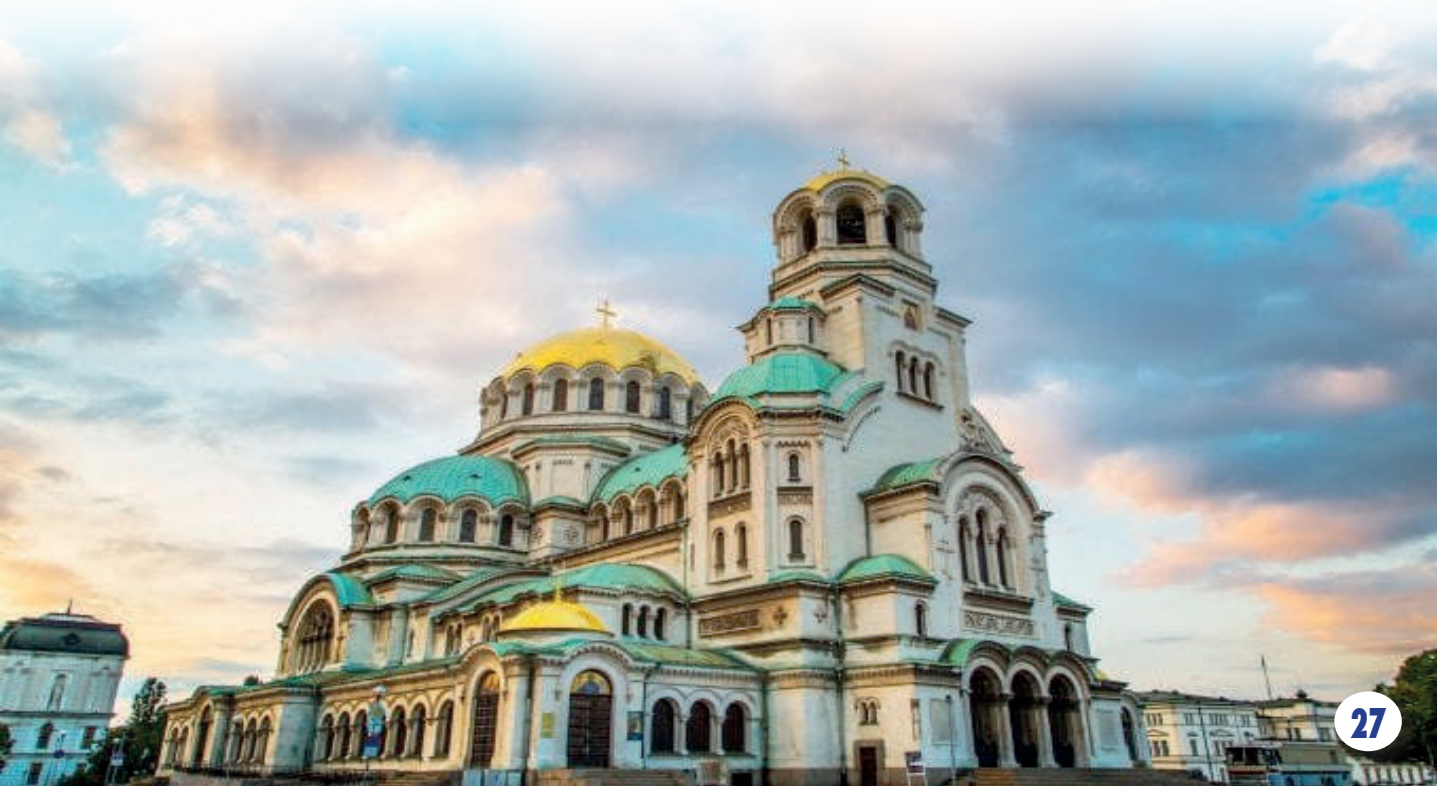
Canlı Atmosfer

Sofya, gece hayatı ve kültürel etkinlikleriyle de ünlüdür. Vitosha Caddesi; kafe, bar ve gece kulüpleriyle doludur ve gecenin ilerleyen saatlerine kadar canlı bir atmosfere sahiptir. Ayrıca şehirde çeşitli konserler, tiyatro oyunları ve sanat sergileri düzenlenir; bu etkinlikler Sofya'nın dinamik kültürel yaşamını keşfetmek isteyenler için harika bir fırsattır.

Sofya; zengin tarihî mirası, doğal güzellikleri ve canlı atmosferiyle herkesin ilgisini çeken bir şehirdir. Doğunun ve Batı'nın buluşma noktası olarak adlandırılan bu şehir, ziyaretçilere unutulmaz bir gezi deneyimi sunar.

Atakan Çalışkan

YUNANİSTAN

Kavala

Yunanistan'ın kuzeydoğusunda, Makedonya bölgesinde yer alan tarihî bir şehirdir. İlk olarak antik dönemde "Neapoli" olarak bilinen bu şehir, birçok medeniyetin etkisi altında kalmış ve zengin bir tarih birikimine sahiptir.

Tarih ve Kültür

Antik Dönem: Kavala'nın antik dönemdeki adı Neapoli idi. Makedonya Krallığı'nın bir parçası olmuş, önemli bir liman kenti olarak hizmet vermiştir.

Osmanlı Dönemi: Kavala, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası oldu ve bu dönemde ticaretin canlandığı bir liman kenti olarak önem kazandı. Osmanlı mimarisi şehirde hâlâ görülebilir.

Modern Dönem: 20. yüzyılın ortalarında Kavala, Yunanistan'a bağlandı ve bugün modern bir şehir olarak varlığını sürdürmektedir.

Kavalada Gezilecek Yerler

Kavala Kalesi (Kavala Castle): Şehrin en yüksek noktasında yer alan bu kale, Osmanlı dönemine ait bir yapıdır ve ziyaretçilere muhteşem bir manzara sunar.

Panagia Kilisesi: Byzantine döneminden kalma bu kilise, Kavala'nın tarihî ve dinî mirasını yansıtmaktadır.

İmaret Camiisi: Osmanlı dönemine ait bu cami, şehirdeki Osmanlı izlerini görmek isteyen ziyaretçiler için önemli bir durak noktasıdır.

Kavala Limanı: Şehirdeki en önemli liman olan Kavala Limanı, tarihî dokusu ve çevresindeki kafelerle birlikte ziyaretçilere hoş bir atmosfer sunar.

Bu yerler sadece Kavala'nın tarihî ve turistik zenginliklerinden bazılarıdır. Şehir, kendine özgü atmosferi ve tarihi ile ziyaretçilerini cezbedmektedir.

Selanik

Yunanistan'ın kuzeyinde, Makedonya bölgesinde yer alan büyük ve tarihî bir şehirdir. Selanik; zengin bir antik, Roma, Bizans, Osmanlı ve modern Yunan tarihine ev sahipliği yapmıştır.

Tarih ve Kültür

Antik Dönem: Selanik, antik dönemde Makedonya Krallığı'nın önemli bir şehri olarak biliniyordu. Büyük İskender'in doğduğu yer olarak ünlüdür.

Roma ve Bizans Dönemi: Selanik, Roma İmparatorluğu'nun ve ardından Bizans İmparatorluğu'nun kontrolü altına girdi. Bu dönemde birçok önemli yapı inşa edildi, bazıları günümüze kadar ulaşmıştır.

Osmanlı Dönemi: Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası olan Selanik, uzun yıllar boyunca önemli bir kültürel ve ticaret merkezi olarak varlığını sürdürdü.

Modern Dönem: Selanik, 1912 yılında Osmanlı İmparatorluğu'ndan bağımsızlığını ilan eden Yunanistan'ın bir parçası oldu.

Beyaz Kule (White Tower): Selanik'in simgelerinden biri olan Beyaz Kule, Osmanlı döneminden kalma bir kule olup şehri yüksekten gözlemlemek için harika bir noktadır.

Arkeoloji Müzesi: Selanik Arkeoloji Müzesi, antik döneme ait birçok eseri sergilemektedir. Makedonya bölgesinden gelen arkeolojik kalıntılar burada görülebilir.

Rotunda: Başlangıçta bir Roma mausoleumu olarak inşa edilen bu yapı, Bizans döneminde kiliseye dönüştürülmüş ve Osmanlı döneminde cami olarak kullanılmıştır.

Atatürk Evi ve Müzesi: Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu ev, şu anda müze olarak kullanılmaktadır ve ziyaretçilere Atatürk'ün hayatına dair bilgiler sunmaktadır.

Aristoteles Meydanı (Aristoteloussquare):Şehrin merkezinde yer alan bu meydan, kafeleri, mağazaları ve tarihî binalarıyla ünlüdür.

Deniz Yağmur

Risk ve Hızın Dengesini Kurmak

Formula 1, dünyanın en heyecan verici ve prestijli motor sporlarından biridir. Bu heyecan, yüksek hızlar ve inanılmaz derecede yetenekli pilotların bir araya gelmesiyle oluşur. Fakat bu heyecanın yanında, Formula 1’de her zaman risk de vardır. Bu nedenle, Formula 1’de güvenlik, her zaman en önemli önceliklerden biri olmuştur. Formula 1’de güvenlik, pist tasarımından sürücü ekipmanlarına kadar her alanda titizlikle ele alınır. Pistler, kaza riskini en aza indirmek için özel olarak tasarlanır. Geniş kaçış alanları, bariyerler ve tecrit edici çitler kullanılır. Sürücüler, kaza anında onları korumak için özel olarak tasarlanmış tulumlar, kasklar ve eldivenler giyerler. Bu tarz önlemler geçmişte yaşanan kazalardan çıkarılan dersler sonucu yürürlüğe girmiştir..Dergimizin bu yazısında Formula 1 tarihi açısından çok önemli olan 2020 Bahreyn Grand Prixinde yaşanan Romain Grosjean’ın kazasından bahsedeceğiz.

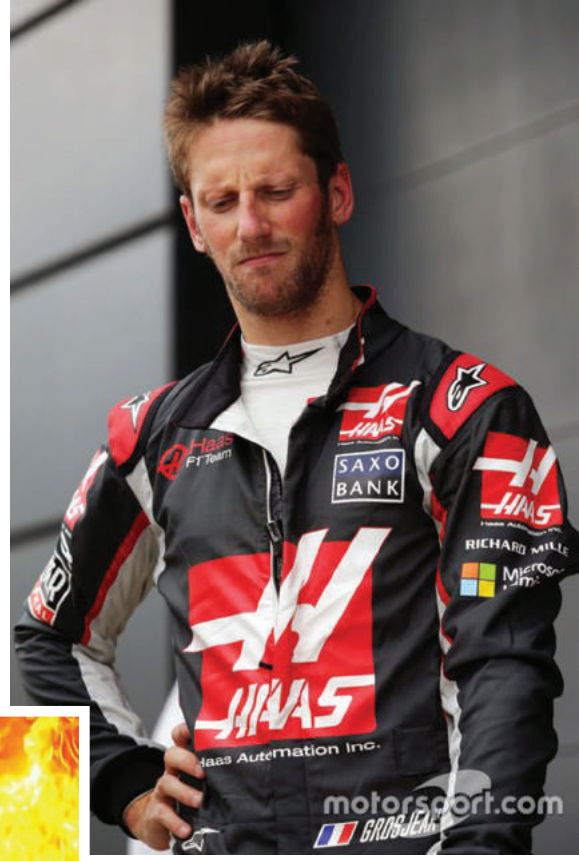
Romain Grosjean, 29 Kasım Pazar akşamı düzenlenen Formula 1 Bahreyn GP’nin ilk turunda bariyerlere çarparak kaza yapmış ve aracı alev almıştı. Alevler arasındaki kokpitte 28 saniye kalan ve mucizevi bir şekilde araçtan kurtulmayı başaran Fransız pilot, kaza esnasında 220 kilometre/saat hızla bariyerle çarpmış ve aracı 53 G büyüklüğünde bir kuvvete maruz kalmıştı. Grosjean o anları şöyle anlattı:

“Mucize kelimesinin varlığını bilmiyorum, veya bu durumda kullanılır mı? Ama her durumda söyleyebilirim ki ölmek için zamanım gelmemişti.”

Kaza sonucu iki parçaya ayrılan araçtan çıkan pilotun hayatta kalmasındaki en önemli etkenlerden biri de 2018 yılında uygulamaya girmiş olan halo sistemidir.Bu sistem aracın ön kısmında bulunan çelik halka şeklinde tasarlanmış bir parçadır. Bu halka, sürücünün başının etrafından yukarı doğru kavisli bir şekilde uzanır. Böylece, araç çarpıştığında veya devrildiğinde halo, sürücünün başını ve üst vücut kısmını darbelerden ve enkaz parçalarından korur.

Zamanında birçok pilotun, sporun ruhunu körelttiği için karşı çıktığı bu sistem Roman Grosjean'ın Bahreyn Grand Prix'indeki kazası ile, Formula 1'in sürekli olarak güvenlik önlemlerini gözden geçirmesi ve iyileştirmesi gerektiğini bir kez daha vurguladı. Grosjean'ın mucizevi kurtuluşu, halo gibi güvenlik sistemlerinin ne kadar etkili olduğunu gösterdi ve bu tür olaylarda sürücülerin hayatlarını korumanın ne kadar kritik olduğunu bir kez daha hatırlattı. Kaza sonucu FIA (Uluslararası Otomobil Federasyonu) kapsamlı bir soruşturma başlattı ve yapılan incelemeler sonucu elde edilen sonuçlar ile araçlarda ve prosedürlerde çeşitli iyileştirmeler yapılmıştır. Araç Madrid'te görücüye çıkmıştır.

Çağan Hasret

Sinema Nedir? Nasıl Ortaya Çıktı?

Sinema, insanların öyküleri ve hayalleri görüntü, ses ve hareketle birleştiren bir sanat ve eğlence biçimidir. İzleyiciler, beyaz perdeye yansıyan filmleri izleyerek farklı duyguları hissedebilirler. Sinema, tarihte büyük bir değişim yaratan bir keşiftir.

Peki, sinema nasıl ortaya çıkmıştır?

Sinemanın tarihi, insanların ışığın ve hareketin görüntüsüne duyduğu merakla başlar. MÖ 400'de, Çinlilerin oyuncağı olan "harmonika"da, ışıkla oluşan figürlerin birbirini takip etmesi sonucu hareket eden bir sahne gösterilirdi. Bu aletin daha gelişmiş bir versiyonu olan "zootrope" ise MS 180'de icat edildi. Zootrope, üstüne yerleştirilen şeritlerdeki resimleri çabuk hareket ettiren figürlerin hareket etmesini sağlayan bir alettir.

Sinemanın temelleri ise 19. yüzyılda atıldı. 1826 yılında Joseph Nicephore Niepce, fotoğrafı icat etti. Daha sonra, Louis Daguerre fotoğrafın kalitesini geliştirdi ve ticarileştirdi. 1878'de, Eadweard Muybridge, Atların Hareketi adlı çalışmasıyla ilk kez fotoğrafın ardı ardına gösterimi yaptı.

1895 yılında ise kardeşler Lumiere, ilk sinema gösterisini gerçekleştirdi. Bu gösteride, bir trenin bir istasyona gelişi ve insanların buharlı lokomotif binmesi görüntülendi. Bu gösteri ile birlikte, sinema sanatı doğmuş oldu.

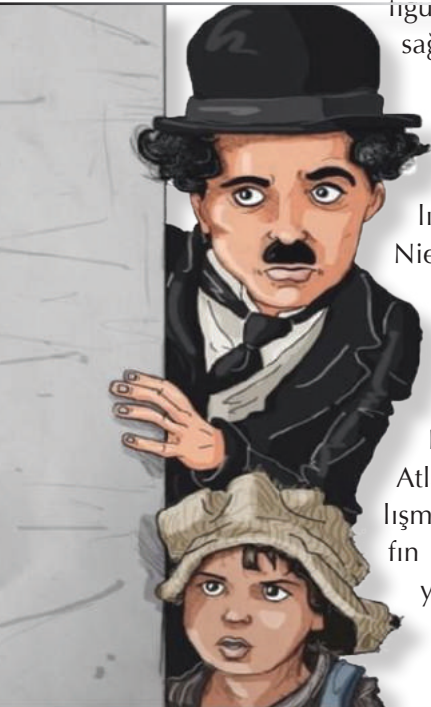
Sinemanın Gelişimi

Sinema, kısa sürede insanların hayatındaki önemli bir yere sahip oldu. İlk başlarda sessiz filmler çekiliyordu, ancak 1927 yılında Al Jolson'un başrolde olduğu 'The Jazz Singer' adlı filmle, ilk defa konuşan bir film izleyicilerin karşısına çıktı.

Sinemanın teknolojisi de gelişti. Renkli filmler çekilmeye başlandı ve 1950'lerde geniş ekran sinemaları ortaya çıktı. 1970'lerde, Dolby Stereo, daha iyi bir ses kalitesi sağlamak için kullanılmaya başlandı.

Bugün, sinema dünya çapında milyonlarca sinemasever tarafından izleniyor. Sinemalar, DVD ve Blu-ray, çevrimiçi yayın platformları ve diğer medya araçları sayesinde filmler artık evlerimize kadar geliyor.

Sinema, sadece bir eğlence biçimi olarak kalmadı, aynı zamanda sanat, kültür ve endüstriyel bir etkinlik haline geldi. Hollywood, Bollywood ve diğer küresel film endüstrileri milyarlarca dolarlık bir iş hacmine sahip.

Sinema Akımları

Sessiz Sinema

Sessiz sinema dönemi, filmlerle ilgili diyalogların olmadığı bir zaman dilimini ifade eder. Bu dönemde filmlerde konuşmalar, yazılı intertitle kartları aracılığıyla izleyicilere aktarılırdı. Sessiz sinema dönemi, 1890'ların sonundan 1920'lere kadar sürdü.

Yeni Gerçekçilik

Yeni gerçekçilik akımı, İtalya'da II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıktı. Bu akım, toplumsal gerçekçilik felsefesiyle benimsenmişti. Filmler gerçek hayatı yansıtıyordu ve insanların hayatındaki zorlukları, yoksulluğu ve savaş sonrası sıkıntıları konu alıyordu.

Fransız Yeni Dalga

Fransız Yeni Dalga, 1950'lerin sonunda başlayan bir sinema akımıdır. Bu akım, sinemayı sadece bir eğlence biçimi olarak değil, bir sanat biçimi olarak da ele alıyordu. Yönetmenler, yeni film teknikleri kullanarak filmlerini daha yaratıcı hâle getirdiler. Ayrıca, film yapımında daha özgür ve bağımsız olma fikrini benimsediler.

Hollywood Altın- Çağı

Hollywood altın çağı, 1930'ların başından 1960'lara kadar sürdü. Bu dönemde, Hollywood filmleri, yüksek bütçelerle yapıldı ve büyük yıldızlar, şaşırtıcı setler ve etkileyici özel efektlerle doluydu. Bu dönemde, çoğu film

aile dostu olduğu için tüm aile üyeleri tarafından izlenebilir hâle geldi.

Deneysel Sinema

Deneysel sinema, filmleri geleneksel yöntemlerden farklı tekniklerle yaparak sınırları zorlamayı amaçlayan bir akımdır. Bu tür filmler genellikle yaratıcılık ve farklı düşünce biçimleriyle doludur. Bazı filmler, izleyicilerin sınırlarını zorlar ve kafa karıştırıcı olabilir.

Yeni Alman Sineması

1960'larda Almanya'da ortaya çıkan bu akım, savaş sonrası Almanya'nın tarihini ve kültürünü sorgulayan filmlerle tanınır. Bu akımın önde gelen yönetmenleri arasında Rainer Werner Fassbinder, Werner Herzog ve Wim Wenders yer alır.

Neo-Realizm

İkinci Dünya Savaşı sonrası İtalya'da ortaya çıkan bu akım, yoksul İtalyan halkının gerçek hayat hikâyelerini konu alan filmlerle ünlüdür. Önde gelen yönetmenleri arasında Vittorio De Sica, Federico Fellini ve Michelangelo Antonioni yer alır.

Yeni Hollywood

1960'lar ve 70'lerde Amerikan sinemasında ortaya çıkan bu akım, Hollywood stüdyolarının sınırlarını aşan, daha gerçekçi ve politik filmleri içerir. Önde gelen yönetmenleri arasında Martin Scorsese, Francis Ford Coppola ve Steven Spielberg yer alır.

Uzak Doğu Sineması

Japon, Çin ve Güney Kore sineması gibi Uzakdoğu sineması, kendi benzersiz tarzlarına ve temalarına sahiptir. Bu akımın önde gelen yönetmenleri arasında Akira Kurosawa, Wong Kar-wai ve Hayao Miyazaki yer alır.

Günümüzde Sinema Sektörü

Günümüzde sinema dünyası oldukça geniş ve çeşitlidir. Sinema, teknolojideki gelişmelerle birlikte daha da büyüdü ve dünya genelinde milyarlarca insan tarafından izlenen bir sanat formu hâline geldi. İşte günümüz sineması hakkında bazı bilgiler:

Popüler Yönetmenler:

Günümüzde sinema dünyasında birçok başarılı yönetmen var. Örneğin, Christopher Nolan, Quentin Tarantino, Martin Scorsese, Steven Spielberg, Guillermo del Toro, Damien Chazelle, Denis Villeneuve ve David Fincher gibi isimler popülerliklerini sürdürüyorlar.

Popüler Filmler:

Günümüz sinemasında, Marvel Sinematik Evreni (MCU) gibi büyük franchise'lar da dâhil olmak üzere birçok popüler film var.

Bazı popüler filmler arasında "Avengers: Endgame", "The Dark Knight", "Inception", "Parasite", "La La Land", "The Shape of Water" ve "Mad Max: Fury Road" gibi filmler bulunur.

Çeşitlilik:

Günümüz sinemasında, farklı türlerde filmler yapılıyor. Aksiyon, macera, korku, romantik komedi, bilim kurgu ve belgesel gibi birçok türde film var. Ayrıca, dünya sineması da oldukça çeşitli ve farklı kültürleri ve deneyimleri yansıtıyor.

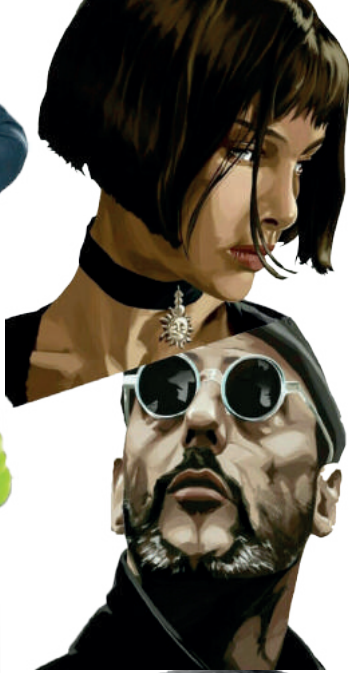

Teknolojik Gelişmeler:

Günümüz sineması, teknolojik gelişmelerle birlikte büyük bir ilerleme kaydetti. 3D ve IMAX teknolojileri, daha gerçekçi ve heyecan verici bir sinema deneyimi sunuyor. Ayrıca, artan dijital efektler, film yapımcılarının daha önce mümkün olmayan sahneler ve karakterler yaratmalarına olanak tanıyor.

Günümüz sineması, farklı türlerde filmler yapması, teknolojik gelişmeler ve birçok başarılı yönetmen ve filmle kendini sürekli yenilemesiyle devam ediyor.

Burak Koçulu

FİLM İZLEMEDEN ÖNCE

Sevgili Hamseye okurları, film köşemize hoş geldiniz. Film izlemek ve doğru filmi seçmek sanılanın aksine oldukça zor bir iştir. Bu köşeyi yazarken biz de filmleri seçmekte oldukça çok zorlandık . Bu yüzden seçtiklerimiz genel kitleye hitap etmeyi başarmış olan filmlerdir. Dergide cumhuriyeti'mizin 100. yılından ve Atatürk'ten bahsetmeden geçmek istemedik çünkü bugün bu dergiyi çıkarabilmemizin en büyük sebeplerinden biri de Atatürk.

VEDA

Bu filmi izlemeyen kalmamıştır, buna eminiz. Fakat aramızda hâlâ izlemeyenler varsa bir şans hakettiğini söylemeliyiz. Zülfü Livaneli tarafından yazılmış ve yönetilmiş bir filmidir. Atatürk'ün çocukluk arkadaşı Salih Bozok'un onunla yaşadığı çarpıcı anları anlatan bu film kesinlikle izlenmeye değer. Bu ülkenin ne zor şartlar altında kazanıldığını anlamak ve bugünlerin bir nebze de olsa değerini bilmek, Atatürk'e minnet duymak adına kesinlikle bu filme bir göz atmalısınız.

DERSİMİZ ATATÜRK

Senaryosu Turgut Özakman tarafından yazılan ve Hamdi Alkan tarafından yönetilen "Dersimiz: Atatürk" filmi, ilkokulda okuyan bir grup çocuğa Atatürk'ü daha iyi anlamaları için bir ödev verilmesiyle başlıyor. Film, Mustafa Kemal Atatürk'ün tarihî başarısını ve bugünün Türkiye'sini inşa ederken ne gibi zorlukların ve mücadelelerin yaşandığını yansıtıyor. "Veda" kadar güçlü bir etkiye sahip olmasa da izlemek, size Atatürk ile ilgili farklı bir bakış açısı kazandırabilir.

Atatürk ile ilgili verdiğimiz film örnekleri tabiki de her şeyi anlamaya yetmeyecektir fakat bilgi sahip olmak isteyenler için güzel birer kaynak olduklarını ekleyelim.

Sıradaki filmleri seçerken bir sürü film türü arasından sadece bir kaçına yer verdik, seçtiğimiz filmlerin farklı türlerden olmasına özen gösterdik. Başta da söylediğimiz gibi zevkler ve renkler farklıdır. Buraya eklediğimiz filmler her kişide farklı düşünceler ve izlenimler oluşturabilir ya da herkesin ilgisini çekmeyebilir fakat arasında ilginize hitap eden herhangi bir film olursa izlemenizi tavsiye ederiz.

PRESTIGE

Yönetmenliğini Christopher Nolan'ın yaptığı senaryosunu Christopher Priest'in aynı adlı romanından alan 2006 yapımı filmidir. Film, 19. yüzyılda hızla değişmekte olan Londra'da başlar. Sihirbazların ileri derecede saygı duyulan ve gizemli kişiler olarak kabul edildikleri bu dönemde, genç sihirbazlar olan Robert Angier ve Alfred Borden şöhret olma yolundadırlar. Angier'in eşi Julia yaptıkları bir gösteri sırasında kaza sonucu ölünce Angier olaydan Borden'i sorumlu tutar. Bu olay iki sihirbazın arasında ömür boyu sürecek olan düşmanlık ve rekabetin başlangıcı olur. Oldukça güzel ve vakit ayırmaya değer bir film olduğunu söylemeliyiz.

Şimdiden iyi seyirler.

AŞK TESADÜFLERİ SEVER

Yönetmenliğini Ömer Faruk Sorak'ın yaptığı Aşk Tesadüfleri Sever, çocuklukları ve gençliklerinde yolları Ankara'da kesişen ve 2010 yılında İstanbul'da tekrar karşılaşan Özgür ve Deniz'in kendilerini engellerle dolu bir aşk macerası içinde buldukları hayatlarına odaklanıyor. Hem geriye dönüşlerle ikilinin geçmiş hayatlarını izlerken hem de bir yandan Türkiye'nin 70'li, 80'li, 90'lı ve 2000'li yıllarında gezerek dönemin unutulmaya yüz tutmuş popüler kültür öğeleri, müzikleri, yaşam biçimleri filmin nostaljik yönünü tamamlıyor. İzlemeye değer ve bir yandan içimizi ısıtırken bir yandan da sizi ters köşe yapacak bir film.

ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK

Çizgili Pijamalı Çocuk II. Dünya Savaşı sırasında bir Alman askerinin 8 yaşındaki çocuğu ile toplama kampı Auschwitz'deki bir Yahudi çocuğun arkadaşlığını ele alan filmidir. Nazi Almanyası Bruno'nun babasını görevli olarak Polonya'ya gönderir. Bruno, kasabadaki toplama kampının tel örgülerinin öbür yanındaki bir çocukla arkadaş olur. Ancak iki çocuk arasında gelişen bu dostluk, özellikle oğlunun bu kampı ilgili gerçeği öğreneceğinden kuşkulanan Alman annenin endişelerini arttıracaktır. Bruno ve ailesinin yeni evleri bir buçuk milyon Yahudi'nin Nazilerce öldürüldüğü Auschwitz toplama ve yok etme kampı'nın bitişiğindedir. 2008 yapımı olan bu etkileyici film Mark Herman tarafından yazılmış ve yönetilmiştir. O dönemin gerçeklerini kavramak açısından güzel ve sürükleyici bir film olmasının yanı sıra filmin gerçekten toplama kampı olan Auschwitz'de çekilmiş olması da izlerken sizi bir o kadar etkileyecek.

Dergimizin bu kısmında içimizde yaşayan çocuklara yer vermeden geçmek istemedik. İçimizde yaşayan çocuk dediğimize bakmayın bu iki filmi izlediğinizde hâlâ kendinizden bir şeyler bulup şu anki yaşamlarınıza birçok şey katabilmeniz mümkün.

TERS YÜZ

Ters Yüz, küçük bir çocuğun hikâyesini anlatıyor. Küçük Riley için hayat, babasının San Francisco'da yeni bir işe başlamasıyla baştan aşağıya değişir. Orta-Batı'daki yaşamını geride bırakan Riley'ı şimdi yeni bir ev, okul ve arkadaşlar beklemektedir. Peki içindeki duyguları ona ne söyler? Neşe, Korku, Öfke, Nefret ve Üzüntü. Riley'in zihninin içinde yaşayan, ona günlük hayatında tavsiyeler veren duyguları bu yeni hayata alışırken ufak bir kaosa neden olacaktır. Neşe, Riley'nin en önemli duygusudur ve onu hep pozitif tutmaya çalışır ama diğer duygular bu yeni hayatına uyum sağlama konusunda biraz şaşkındır. Filmde olumlu duygular kadar olumsuz duyguların da var olduğunu ve bunlardan kaçarak bir yere varamayacağımız gibi daha iyi hissedemeyeceğimizi çok güzel bir şekilde anlıyoruz. Animasyonlar her ne kadar çocuk filmi olarak kategorize edilse de her kesimden insana yeni ve önemli şeyler katabiliyor.

COCO

Coco, 12 yaşındaki Miguel'in ölümler diyarındaki macerasını anlatıyor. Miguel'in en büyük kahramanı efsanevi Meksikalı gitarist Ernesto de la Cruz'dur. Ancak Cruz hayatını kaybetmiştir ve Miguel'in onunla tanışma imkânı yoktur. Her gün onun şarkılarını dinleyen Miguel günün birinde ünlü müzisyenin gitarını bulur. Ancak gitarı çalması onu bir anda Ölüler Diyarı'na götürür. Çıkış yolunu arayan Miguel, düzenbaz Hector'la karşılaşır ve birlikte Miguel'in aile tarihinin ardındaki gerçek hikâyeyi keşfetmek için olağanüstü bir yolculuğa çıkarlar... Coco aslında sıradan bir yolculuk ve kendini bulma, gerçekleştirme hikâyesi gibi gözükse de, içerdği mesajlar ve sık sık başvurduğu göndermelerle birlikte bunun çok daha ötesine geçiyor. Renkli atmosferi, harika müzikleri ve neşeli karakterleriyle keyifli vakit geçirmek için bolca malzeme taşıyor. Hatta öteki dünya bile bir hayli renkli ve ilgi çekici.

Begüm Ok

KUM SAATİ

Dünyada var olmamın ve bu zaman dilimi içinde var olmamın bana anlatmak istediği ne ki? Gerçekten üretken olmak istediğim zamanlarda her şey hızlanıp beni kısıtlarken hiçbir şey yapmak istemediğime önümde oluşan ve geçip bitmek bilmeyen bu zaman birikintisi neyin nesi? Doğup ölmek. Herkesin bütün hayatı boyunca gördüğü ve görmeye devam edeceği normalimiz.

Minik bir bebeğin doğumundaki zariflik ve heyecan... Diğer tarafta ise birinin ölümünün arkasından boşluk ve kaybolmuşluk. Zaman diliminden kurtulduğu gibi kocaman bir boşluğun içinde. O güzel bebeklikten bu durumlara düşmek ilk insanların tahmin edebileceği bir şey miydi acaba? Ya da ölümü hissetmek. Büyürken içindeki adrenalini birlikte yapamayacağın hiçbir şeyin olmadığını düşündüğün ve zamanın her zaman o günlerin devamını getireceğini düşündüğün günler... Her yeni yılda o duygunun giderek zayıfladığı ve küçük hissettiğimiz, her şeyden ilham bulup zamanın yetmediği anlar yerine yapmak zorunda olduğumuz zorunlulukların bir güne yetmediği insanlar olduk. Yeni şeyler yapmak ve hayatımıza yenilikler katmak istiyoruz ama gerçekten aradığımız o şeyi bulamıyoruz. Her seferinde doğru cevabı verdiğini düşünmene rağmen sürekli yeni sorular ve bunlara verilmesi gereken cevaplar ortaya çıkıyor. Bize öğretilenlerle o soruların çoğunun cevaplarını bulamıyoruz. Çoğumuz için o cevapları arayacak ilham ve sabır kalmamış oluyor.

Geriyeye kalan hayatımız boyunca katlanarak artan sorularla başa çıkabilmek nasıl bir güç istiyor? Ne yaparsak cevap arayan kişi durumundan çıkıp cevap veren kişi olabiliriz? Zamanımız buna yeter mi? Gerçekten mutlu olduğumuz zamanda kısa bir hayat ile karşı karşıya kalırsak kendimizi nasıl avutmamız? Bırakmak istemediğimiz çok fazla şey varsa ve hepsi bizim için çok kıymetliyse onları bir daha göremeyecek olmanın acısını nasıl hafifletebiliriz? Ya da artık biz orada değilken yokluğumuzu hissedip bizi özleyen olacak mı? Geriyeye kalan hayatım boyunca kendimi kandırmak istemedim.

Bir gün herkes gibi ben de gideceğim ve benden izler taşıyan insanlar olacak. Çok sevdiğim ve iyisiyle kötüsüyle olgunlaşmasında benim de katkıda bulunduğum. Ama kısa zamanımdan feda ediyorsam ve her şeye rağmen önemsenmiyorsam zamanımın ve duygularımın karşılıksız kaldığını hissediyorsam bazı şeyleri zamanın değil benim bitirmem gerekiyor. Doğma sebeplerim arasında herkese bedava sevgi vermek geçmiyor. Verdiklerimizden ise yokluğumda arkamdan söyleyecekleri küçük ama güzel bir söz için bile sevmeye devam edebilirim.

Kum saati gibi benim kumlarım da altta toplandığı zaman yeni bir kum saatim olsaydı diye ağlamak istemiyorum. Bu yeterliydi. Üretken olduğum ve olmadığım zamanlar oldu. Cevap verebildiğim ve veremediğim sorular oldu. Sevdiğim ve sevilmediğim ilişkilerim oldu. Bütün bunlar sonunda bir hayat diyebileceğim ama benim için yorucu ve büyük bir hayat olacak belki de. Her şeyi sonuna kadar sırtlamak zorunda değildim diyeceğim belki de. Günün sonunda bu hayatımdan bunu öğrendiğimi fark edip ben de kaybolacağım ve arkamda kendi deneyimlerimi bırakacağım. Acısıyla tatlısıyla geçmek bilmeyen ve sığdıramadığım ya da sığdırabildiğim bir hayat.

2000'LER TÜRKÇE ROCK-METAL

Sizlere 2000'ler Rock-Metalden bahsedeceğiz. Anadolu Rock akımından sonra gelişen bu dönemde günümüzde hâlâ dinlenen değerli sanatçıların değerli şarkıları bulunmaktadır.

2000'ler Türkçe rock müziği, Türkiye'de müzik sahnesinde önemli bir dönemi temsil ediyor. Bu dönemde Türkçe rock, gençler arasında popülerlik kazanmış ve birçok başarılı grup ve sanatçı ortaya çıkmıştır. İşte 2000'lerde Türkçe rock hakkında bazı temel bilgiler:

Duman: 2000'lerde Türkçe rock müziğinin en önemli temsilcilerinden biri olan Duman, özellikle "Belki Alışman Lazım", "Senden Daha Güzel", "İyi de Bana Ne", "Her Şeyi Yak" gibi hit şarkılarıyla geniş kitlelere ulaşmıştır.

Mor ve Ötesi: Alternatif rock tarzında müzik yapan Mor ve Ötesi, 2000'lerde büyük bir hayran kitlesi edinmiştir. "Cambaz", "Bir Derdim Var", "Sorma", "Güneşi Beklerken" gibi şarkılarıyla popülerlik kazanmışlardır.

Teoman: 2000'lerde Türk rock müziğinin önemli isimlerinden biri olan Teoman, "Paramparça", "Renkli Rüya Otel", "Papatya", "Kupa Kızı ve Sinek Valesi" gibi şarkılarıyla geniş kitlelere hitap etmiştir.

Pentagram: Türkiye'de heavy metal müziğinin önde gelen temsilcilerinden biri olan Pentagram, 2000'lerde de etkin bir şekilde müzik yapmış ve "Bir" albümü gibi çalışmalarıyla dinleyicilerden büyük beğeni toplamıştır.

maNga: Elektronik öğeleri rock müziğiyle harmanlayan maNga, 2000'lerde özellikle "Bir Kadın Çizeceksin", "Dursun Zaman", "We Could Be the Same" gibi şarkılarıyla dikkat çekmiş ve Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye'yi temsil etmiştir.

Hayko Cepkin: Sert rock tarzıyla dikkat çeken Hayko Cepkin, 2000'lerde "Gelin Olmuşsun", "Ben Gideyim" gibi şarkılarıyla geniş kitlelere hitap etmiştir.

Bu gruplar ve sanatçılar, Türkçe rock müziğinin 2000'lerdeki çeşitliliğini ve dinamizmini temsil etmektedir. Bu dönemde birçok farklı tarzda ve yaklaşımda müzik yapılmış ve Türkçe rock müziği geniş bir hayran kitlesi tarafından benimsenmiştir.

Çok önemli bir mekân olan bu grupların ilk çıkış yerleri olan "Kemancı Rock Bar", İstanbul'un Beyoğlu semtinde yer alan ünlü bir mekândır. Türkiye'deki rock müzik sahnesinin önemli bir parçası olarak kabul edilir. İstanbul'un canlı müzik mekânlarından biri olan Kemancı, özellikle yerel rock gruplarının performans gösterdiği, gençlerin buluşma noktası hâline gelmiştir.

Kemancı Rock Bar, sıklıkla yerel rock gruplarının yanı sıra, ünlü müzisyenlerin de konserler verdiği bir mekândır. Rock müziğin yanı sıra blues ve alternatif müzik türlerine de ev sahipliği yapar. Canlı performanslar ve enerjik atmosferiyle bilinir ve genellikle genç müzikseverler tarafından tercih edilir.

Beyoğlu'ndaki İstiklal Caddesi üzerinde bulunan Kemancı Rock Bar, Türkiye'nin rock müzik kültüründe önemli bir yere sahiptir.

GÜNÜMÜZDE TÜRKÇE ROCK

Bu konuyla ilgili maalesef yazıya karamsar başlıyoruz çünkü bildiğiniz gibi yeni gruplar çıkıyor ve bu gruplar kendi düşüncelerinden esinlenerek belki kendini ifade etmek için müzik yapıyorlar.

Profesyonel olmayan gruplar için sahne alabilecekleri yerler barlar ve kafe tarzı mekânlar. Türkiye’de eskiden gruplar kendi müziğini duyurabileceği mekânlarda çalabiliyor ve kendi müziklerini insanlara göstererek daha profesyonel olup rock müziği geliştirebiliyorlardı. Şu an rock müzik, mekânların birçoğunun kapatılmasıyla maalesef büyük bir düşüş yaşıyor. Bunun yanında bir de mekân sahipleri kâr etmek istediği için kendi müziğini yapan grupların çalmasına izin vermek yerine herkesin bildiği şarkıları çalan gruplara sahne veriyor.

Aslında burada suç, mekân sahipleri kadar bu duruma yol açan dinleyici kitlesinde ve mekânların kapanmasına sebep olan zihniyette. Artık kendi müziğini yapmak, kendi derdini anlatmak ne kadar zor olsa da hâlâ ilkeli mekânlar var. Konuya çok karamsar girmiş olsak da kendi müziğini özgün şekilde yapan yeni gruplar da var.

ULAK

Günümüzde maalesef yeni grup kuran liseli ya da üniversiteli gençler kendi müziklerini yapmak yerine cover yapmaya başladılar. Ulak grubu Ankara’da dört liseli genç tarafından kuruldu. Liseli olmalarına rağmen birbirinden özgün iki teklileri var. Kendi müziğini üreten genç bir grup olması çok ilham verici. İlk teklileri “Duyanlar Duymayanlara” yaklaşık 200 bin ikinci teklileri olan “Alabora” 100 bin dinlenmeye ulaştı. Ankaralı liseliler arasında sevilen bir grup olmayı başardı bile. 2023 Ekim ayında verdikleri konser de büyük ilgi gördü. Yeni çalışmalarını ile kendilerini geliştirerek devam etmelerini diliyoruz.

Günün sonunda rock müzik nereye gidiyor sorusuna dönemselsel olarak düşüşte denilebilse bile rock müzik kendini ifade edenlerin, derdini anlatanların veya isyan edenlerin müziği olarak kitlesini koruyor. Kendi müziğini yapmanın kendi tınılarını duyurmanın zevkini alan herkes bu işi gönülden yapıyor. Rock müzik uzun vadede tüm gücüyle devam ediyor.

SON FECİ BİSİKLET

Yeni dönem rock grupları içinde özgün olan gruplardan birisi, isminden de anlaşılacağı gibi aslında "ciddiye almama" üzerine kurulmuş bir grup, Türkiye'de indie Rock adına çok güzel çalışmaları var.

Grubun vokalisti Arda dinleyiciyle yaşadığı bir tartışma sonucu kaba bir mesaj yayınlıyor ve çok tepki görüyor yani aslında hâlâ liseli gibi ciddiye almayan tavırları var ve zaten özellikleri de bu.

Grubun bateristi Can Sürmen bir röportajda grubun kuruluşu hakkında, 2011 yılında vokal olan Arda'nın bir yarışmaya hazırlandığını ve yarışma için grup üyeleri aradığını söyledi. Arda ile daha önceden arkadaş olan baterist Can Sürmen, Arda'nın teklifini kabul etti. Arda'nın ürettiği besteler üzerinde çalışmalara başladılar.

Üzerinde çalışıp ilk bitirdikleri parça "Uzaydan Geldiğine Göre Yorgun Olmalısın" oldu. Grupta bas gitarist olmadığı için parçada bas gitarı da Arda çaldı.

Parçayı kaydedip "Be the Band 2011" elemelerine gönderdiler. Yarışmadan olumlu cevap alan grup yarışma elemelerine katıldı. Yarışmada son 10'a kaldılar. Bir yıl sonra 2012 Roxy müzik ödüllerine katılıp yarışmada finale kaldılar.

2013 yılında bas gitarist Ozan Özgül'ün ekibe katılmasıyla beraber grup albüm hazırlığına girdi. Derledikleri 6 parçayı ilk albüm olan Son Feci EP olarak çıkardılar.

Günümüze kadar ise toplam 4 albüm ve tekliler çıkarttılar son albüm olarak 2020 Şubat ayında "Sistemik" isimli albümlerini uzun bir çalışma sürecinden sonra kendi prodüktörlüklerinde yayımladılar. Grubun solisti Arda "Grup artık albüm yayınlamayacak, diğer müzisyenler gibi single(tekli) ile yolumuza devam edeceğiz.

Albümlerin çok alıcısı olmuyor. Bir albümde 10 şarkı varsa 6 tanesi dışarıda kalıyor. Albüm yapma şevkimiz kalmadı artık." diyerek albüm düşünceleri olmadığını söyledi.

Yağız Özmen

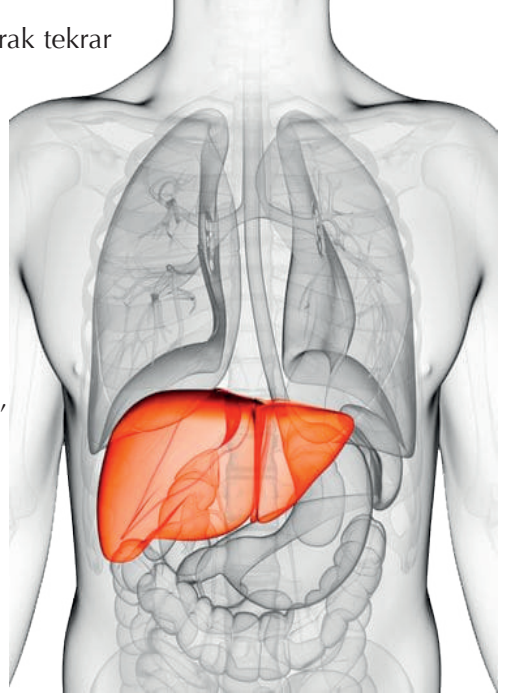
Mustafa Mert Korkmaz

SIROZ

Karaciğer, vücuttaki diğer bütün organlardan farklı olarak tekrar yenilenme ve büyüme özelliğine sahip muazzam bir organdır. Karaciğer, diyaframın hemen altında, karın boşluğunun sağ üst tarafında yer alır. Ağırlığı yaklaşık 1,5 kg'dır ve deriden sonra en ağır organımızdır. Sindirim, boşaltım, dolaşım, kan şekerinin düzenlenmesi, üreme gibi vücutta birçok hayati fonksiyona sahiptir. Ancak bazen karaciğerimiz kendini yenileyemez ve ileri derecede hasar oluşur bu duruma "siroz" adı verilir.

Hepatit B ve C (Viral hepatit enfeksiyonları), obezite, karaciğer yağlanması, alkol ve toksik maddelerden kaynaklı karaciğerin yapısal fonksiyonlarında çeşitli bozulmalar oluşur ve normal işlevlerini yerine getirememeye başlar. Bu durum, siroz sürecinin başlangıcıdır. Süreç ilerledikçe işlevine devam eden karaciğer hücrelerinin azalması sonucunda karaciğer giderek sertleşmeye ve küçülmeye başlar. Sertleşen dokulara kanın akışı zorlaşır ve kanın dokuya ulaşamaması sebebiyle yeni damar yolları oluşur. Tüm bu olaylar karaciğeri daha da olumsuz etkileyerek siroz tablosunu ağırlaştırır.

Sirozun bilinen bir tedavisi yoktur. Karaciğerin daha az hasar aldığı olduğu hastalarda düzenli hekim kontrolü ve tedavi sonucunda hastalığın ilerleyişi minimuma indirilerek hastaya uzun yıllar boyunca kaliteli bir yaşam sağlamak mümkün olabilmektedir. Karaciğere yük oluşturabilecek her türlü besinden kaçınmak siroz hastalığının en önemli tedavi ilkesini oluşturur. İleri seviyedeki siroz hastalarında ise karaciğer nakli gereklidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, yıllarca düşmanla olduğu kadar hastalıklarla da savaştı. Böbreklerinden rahatsızlandı, kalp krizi geçirdi. Kendisine son olarak siroz teşhisi kondu. 1938'lerin başında Atatürk sık sık ateşleniyor, gündün güne zayıflıyordu. Yorgunluk, hâlsizlik, kaşıntılar, burun kanamaları gibi belirtilerin netleşmesi üzerine doktor ona siroz teşhisini koymuştu. Sirozun belirli bir tedavisi o yıllarda da yoktu. Kendini yormaması ve istirahat etmesi gerekmekteydi ancak bu tarihlerde yaşanan Hatay sorunu Atatürk'ü çok yorgun düşürdü.

Elif ÖZKAN

Njinga Mbandi

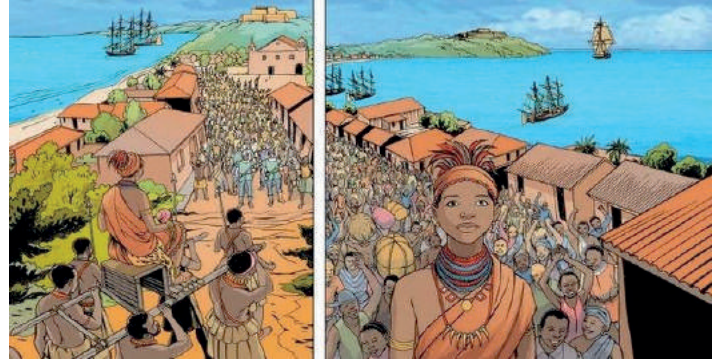
Njinga Mbandi, günümüzün Kuzey Angolasında bulunan Ndongo ve Matamba'nın Ambundu Krallıklarının kraliçesi olarak hüküm süren Güneybatı Afrika hükümdarıydı. Çocukluğundan beri siyasi ve askerî eğitim aldı. Hükümdarlığın diğer varisleri olan ağabeylerine göre politik açıdan daha zeki biriydi. Afrikada köle ticaretinin arttığı bir dönemde yaşamını süren Njinga babasının ölümünden sonra taht tehdidi yüzünden yeni hükümdar ağabeyi tarafından verilen emirler ile küçük ağabeyi ve kendi oğlunun ölümüne tanıklık etti.

1624'te abisinin ölümüne kadar ağabeyine yardımcı oldu, bilgisi ve zekâsıyla ağabeyini temsilen kendi ülkesini bir köle madeni gören Portekizlilerle müzakerelere katıldı ve başarılar gösterdi. Ağabeyinin ölümünden sonra Ndongo'nun başına geçti ve 2 yıllık hükümdarlığı boyunca Imbangala liderleriyle işbirliği yaptı ve Portekizliler'in kendilerine açtığı savaşta onların pazar yollarını kapattı.

Imbangala Afrikadaki paralı asker gruplarıydı. Portekiz baskısına daha fazla dayanamayan ordusu zayıfladı ve Njinga en güçlü Imbangala lideri Ksanjeyle ittifak kurdu ve evlendi. Beraber dört yılda Matambayo ele geçirdiler ve Njinga hükümdar oldu. Hükümdarlığı sırasında Hollandalılarla ittifak kurdu ve beraber Portekizlileri epeyce geri püskürttüler. Ndongo'nun büyük bir bölümünü geri aldılar.

Portekizliler kaybettikleri toprakların bir kısmını geri alınca Hollandalılar Angola'yı terk etti ve Njinga Portekizlilerle barış antlaşması imzalamak zorunda kaldı. Tüm bu direnişler sırasında kendi dini olan paganizmi bırakıp papadan destek almak amaçlı Hristiyan olduğunu kanıtlamak istemiş ve papaya mektuplar göndermiştir.

Hükümdarlığı sırasında aldığı kararları sorgulamak amaçlı eski hükümdarlara sorulan sorular çok siktir ve Njinga dinine ve kültürüne bağlı bir kraliçedir hiçbir zaman Hristiyan olmamıştır ama Portekizlilerin baskısı nedeniyle olduğunu kanıtlamak zorunda kalmıştır. Portekizlilerden kurtardığı iki yüz kadar Ndongo vatandaşından sonra Portekizliler bir elçi göndermiş ve Njinga'dan iki yüz köleyi geri vermesini ve üstüne dört yüz köle daha vermesini talep etmişlerdir bunun üzerine Njinga "Ben öyle bir şey yapmadım siz burada hiç köle görüyor musunuz? Ben göremiyorum." demiştir ve bu sözünü tarihe kazımıştır.

Ece Naz Yıldırım

ANZAKLAR

Her ne kadar Anzaklar adlarını Çanakkale Savaşı ile bizlere bir nebze duyurmuş olsa da pek çoğumuz onlarla alakalı doğru bilgilere sahip değilizdir. Peki kimdir bu Anzaklar? Avustralya ve Yeni Zelanda Kolordusu (İngilizce: Australian and New Zealand Army Corps, kısaca ANZAC), I. Dünya Savaşı sırasında Britanya İmparatorluğu'nun ordusunda savaşan, Avustralyalı ve Yeni Zelandalı askerlerden oluşan kolordudur. Bu kolordunun askerlerine Anzaklar denir.

I. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin yanında yer alan Avusturya ve Yeni Zelanda askerleri aslında savaş dışı kalmak istemişlerdi fakat kendi güvenlikleri için savaşın içinde bulmuşlardı kendilerini. Savaş öncesinde askerî anlamda gelişimi tamamlanmamış bu ülke askerleri İngiliz askerler tarafından eğitilmiş ve düzenlenmiştir. Anzak askerleri içerisinde Maori ve Ranatongan yerlileri de bulunmaktadır.

25 Nisan 1915 tarihinde başlayan kara savaşında Anzaklar İngilizlerle birlikte savaşmışlardır. Aslında nerede ve kimlerle savaştıklarını bile bilmedikleri söylenir. İngilizlerin yenilmez ve büyük bir güç olduğunu düşünürler ve İngiltere'ye sığınır. Sadece Çanakkale'de değil Türklerle savaştıkları her cephede olumsuz sonuç alırlar.

Anzaklar için Milliyet gazetesi yazarı Sami Kohen şu sözleri sarf eder:

“Yıl 1915... Birinci Dünya Savaşı'nın ikinci yılında, Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savaşan Büyük Britanya'nın teşvikiyle, Avustralya ve Yeni

Zelanda'da ANZAC adı altında bir kolordu kuruluyor. Amacı, müttefiklerin safında Osmanlı'ya karşı savaşmak.

On binlerce Avustralyalı ve Yeni Zelandalı genç, ta 15 bin kilometre uzaklıktaki Türk topraklarına doğru yola çıkıyorlar. Üç aya yakın süren bir deniz yolculuğundan sonra Gelibolu Yarımadası'na ulaşıyorlar... Anzaklar cephede Türk askerinin hiç tahmin etmedikleri güçlü direnişiyile karşılaşıyorlar. Avustralya 26 bin, Yeni Zelanda da 7500 savaşçısını kaybediyor. 24 Nisan'ı 25'e bağlayan gün, şafak vakti Anzaklar beyaz bayrağı çekiyor... Bu olay her iki ülkenin tarihinde bir milat oluyor.

Aslında olay, kendileri açısından bir yenilgi. Ama gerek Avustralyalılar gerek Yeni Zelandalılar bundan ders çıkarmasını bildiler, Türklere karşı savaş açmanın hatasını kabul ettiler. Savaştan sonra da Türkleri düşman değil, dost olarak görmeyi tercih ettiler.

O kadar ki, “Anzak Günü” âdeti bir bayram gibi kabul edildi. Bir yandan Çanakkale'de top-rağa verilen askerlerin anıldığı, diğer yandan da millî duyguların galeyana geldiği bir gün...

Anzakların bir kısmı için Gelibolu'ya gidip savaşmak bir serüvendi. Kimi gençler için askerlik bir “iş” veya “zorunluluk”tu. Ama sonuçta Anzak olayı, her iki halka bir millî kimlik ve aidiyet duygusunu aşılamaştır.(...)”

(Milliyet gazetesi, Sami Kohen, 23 Nisan 2015)

Atatürk'ün Anzak annelerine hitaben 1934 yılında kaleme aldığı aşağıdaki mektubu, bu kadar büyük bir savaş sonrasında, karşı tarafa hitaben kaleme alınan en güzel yazılardan birisidir. Beni bu mektup kadar etkileyen başka bir mektup da Atatürk'ün bu mektubuna cevaben, oğlu Çanakkale'de ölen bir Anzak anne tarafından ona gönderilen mektuptur.

Atatürk'ün Anzak annelerine mektubu:

“Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar! Burada bir dost vatanın toprağında-sınız.

Huzur ve sükûn içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlâtlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlâtlarınız bizim bağrımızdadır.

Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlâtlarımız olmuşlardır.”

Anzak annenin Atatürk'e mektubu:

“Gelibolu topraklarında yitirdiğimiz evlatlarımızın acısını, alicenap sözleriniz hafifletti. Gözyaşlarımız dindi. Bir ana olarak bana, bir güzelim teselli bahşetti. Yavrularımızın sonsuz uykularında, huzur içinde dinlendiklerinden hiç kuşkumuz kalmadı. Majesteleri kabul buyururlarsa bizler de kendilerine Ata demek istiyoruz. Çünkü, yavrularımızın mezarları başında söylediğiniz sözler, ancak bir öz babanın sözleri gibi yüce, ilahi. Evlatlarımızı bir baba gibi kucaklayan büyük Ata'ya tüm analar adına şükran, sevgi, saygıyla...”

ADAM OLMAK

çevrende herkes şaşırırsa bunu da senden bilse
sen akli başında kalabilirsen eğer
herkes senden kuşku duyarken hem kuşkuya yer bırakır
hem kendine güvenebilirsen eğer
bekleyebilirsen usanmadan
yalanla karşılık vermezsen yalana
kendini evliya sanmadan
kin tutmayabilirsen kin tutana

düşlere kapılmadan düş kurabilir
yolunu saptırmadan düşünebilirsen eğer
ne kazandım diye sevinir, ne yıkıldım diye yerinir
ikisine de vermeyebilirsen değer
söylediğin gerçeği eğip büken düzenbaz
kandırabilir diye safları dert edinmezsen
ömür verdiğin işler bozulsa da yılmaz
koyulabilirsen işe yeniden

döküp ortaya varını yoğunu
bir yazı-turada yitirsen bile
yitirdiklerini dolamaksızın dile
baştan tutabilirsen yolunu
yüreğine sinirine dayan diyecek
direncinden başka şeyin kalmasa da
herkesin bırakıp gittiği noktada
sen dayanabilirsen tek

herkesle düşüp kalkar erdemli kalabilirsen
unutmayabilirsen halkı krallarla gezerken
dost da düşman da incitemezse seni
ne küçümser ne de büyültürsen çevreni
her saatin her dakkasına
emeğini katarsan hakçasına
her şeyiyle dünya önüne serilir
üstelik oğlum adam oldun demektir

RUDYARD KIPLİNG
(Çeviren: Bülent Ecevit)

KİŞİSEL GELİŞİM

Kişisel Gelişim köşemizde sizlere bir kitap tanıtmak istedik. Acar Baltaş'ın Hayat En Çok İyileri Kırır adlı kitabı, Mert İnan ile yaptığı söyleşilerden oluşmaktadır. Kitap yediden yetmişe herkesi ilgilendiren konulardan oluşmaktadır. Aşağıdaki metinde Acar Baltaş'ın bu kitapta yer verdiği "Hayattan Çıkardığı On Üç Ders" Yer almaktadır:

1. Her sorunun hızlı, kolay ve ucuz bir çözümü vardır. Bu çözüm her zaman sonrasında ortaya çıkacak daha büyük sorunun kök nedenini oluşturur. Çözümün yarattığı sorun, çözümlenden büyük olmamalıdır.

2. Aynı amaca hizmet eden insanlar bir anlaşmazlık durumunda ya haklı olur ya da mutlu... Bu hem aile hayatı hem de iş hayatı için geçerlidir.

3. Dayatarak ve güç kullanarak elde edilecek sonuç sürekli olmaz ve hiç kimseye yarar sağlamaz. Atalarımızın "Zorla güzellik olmaz," sözü halk bilgeliliğinin işaretidir.

4. Motivasyon önemlidir ancak disiplin çok daha önemlidir. Motivasyon iç ve dış durumlardan etkilenir ve dalgalanır. Disiplin, tutarlılık demektir. Hedeflerde, ilkelerde, performans ölçütlerinde ve davranışlarda tutarlılık... Disiplin, içselleşmiş sorumluluktur.

5. Zamanını yönetemeyen hayatını yönetemez ve ziyan eder. Kısa süreli hazlar uzun dönemli hedeflere ulaşmaya engel olur. Gelecek geçmişe ipoteklidir.

6. Enerjimizi nereye koyarsak hayat orada gelişir.

7. Bir ilişkinin kalitesi insanların ne sıklıkta görüştüğü, konuştuğu ve zaman geçirildiğine değil, bağın derinliğine bağlıdır. Bunu belirleyen de kişilerin birbirinin sorunlarına gösterdiği ilgi ve yardım etme istekliliğidir.

8. Her insan yakın çevresindeki beş veya en fazla yedi kişinin ortalamasıdır. Zevki, mizah ve estetik anlayışı, zekâsı, düşünce ufku ve kullandığı dil bu çevreye uyum gösterir. Bu nedenle arkadaşları seçmek çok önemlidir.

9. Hayat kimseye borçlu değildir. Sahip olduklarını elde etmek için mücadele etmek ve hak etmek gerekir. Herkesin para, sevgi ve saygıya ihtiyacı vardır ancak bunları hak etmek kaydıyla.

10. Başarılı insanların laneti geçmiş başarılarıdır. Kişi geçmiş başarısında dış koşulların katkısını kendisine mâl eder, değişen yeni koşulların çıkaracağı engelleri göremediğinde başarısız olur ve dış koşulları/başkalarını suçlar.

11. Konfor alanından yüksek performans çıkmaz. Konfor alanında yaşanan bir hayatın hikâyesi olmaz. Cevher baskı altında mücevhere dönüşür. Hiçbir gelişme acı ve sıkıntı yaşanmadan gerçekleşmez.

12. Fazla empati çocuklarda da yetişkinlerde de disiplin sorunu doğurur. Bu çocuklarda beceri, yetişkinlerde sorumluluk gelişmesini engeller.

13. Nezaket ve kibarlık her zaman fark yaratır. Fark edilmeye ve saygı görmeye neden olur.

İNSAN OLMAK

İnsan saygısı! İnsan saygısı!... İşte mihenk taşı bu! Bir Nazi özellikle yalnız kendine benzeyen kişiye saygı duyarken aslında kendi kendisine saygı göstermektedir. Yaratıcı çelişmeleri reddetmekte, yükselme umudunu yıkmakta ve bir insanın yerine, bin yıl dayanacak beyaz karınca gibi bir robot geçirmektedir. Düzen içinde düzen istemek, insanı, gerek kendini gerekse dünyayı değiştirmek anlamına gelen asıl gücünden yoksun bırakmaktadır. Yaşam düzeni yaratır ama düzen yaşam yaratmaz.

Oysa bize göre, tersine, yükselişimiz sona ermemiştir, yarının doğrusu dünün yanılığısından alır kaynağını ve aşılabilecek çelişkiler gelişmemizin yeşereceği bereketli toprağın ta kendisidir. Biz, asıl bize benzemeyenleri bizden sayarız. Ama bu ne garip yakınlık! geçmiş üzerine değil, gelecek üzerine dayanıyor. Çıkış noktasına değil, amaca dayanıyor. Bizler birbirimizin gözünde, değişik yollar üstünde, ayın buluşma noktasına varmak üzere didinen gezgincileriz.

Ama işte bugün, yükselişimizin şartı olan insan saygısı tehlike içindedir. Çağdaş dünyanın çatırtıları bizi karanlık yollara saldı. Sorunlar tutarsız, sonuçlar çelişik. Dünün doğrusu öldü, yarının doğrusunu ise yaratmak gerekiyor.

İnsan saygısı! İnsan saygısı!... Eğer insan saygısı insanların yüreğinde yer ettiyse insanların eninde sonunda bu saygıyı kutsallaştıracak toplumsal, siyasal ya da iktisadi düzeni kurmayı başaracaklardır. Bir uygarlık ilkin bir cevher üzerine kurulur. Bu cevher, insanoğlundadır, belirsiz bir sıcaklığa duyulan gözü kör istektir. Ondan sonra insanoğlu, yanılığın yanılığına düşerek ateşe giden yolu keşfeder.

Antoine De Saint-Exupery

İnsan Saygısı
ÇAĞIMIZ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER,
1966Çev: Bertan ONARAN, Mahmut GARAN

DÜĞÜM

Bil ki kalemimden damlayan sancı
Bir bahar yağmurudur.
Sakladığım ciğerlerimde bulutlarımdır.
Bir umut var doğacak şafakta,
Bir umut gözlerinle beraber yaklaşan;
Bir umut saçlarını kördüğüm
atıp boynuma saracak...

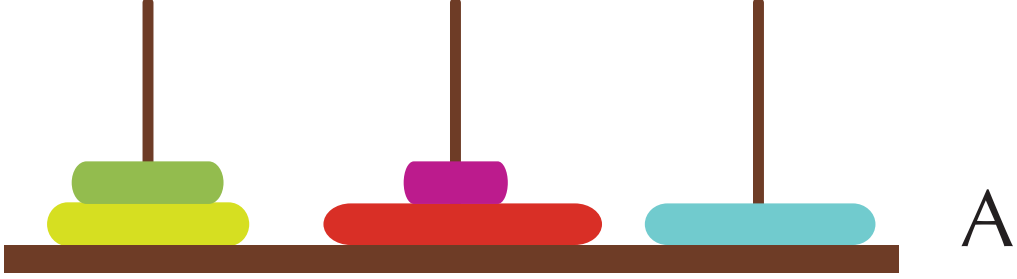
Bengisu Sarıfakıoğulları

HANOİ KULELERİ

Şekil A'daki gruplaşmayı Şekil B'deki konuma getirmek için gereken en az hamle sayısını, şu kurallara uyararak belirleyin:

- ✓ Daha büyük bir diski daha küçük bir diskin üstüne koyamazsınız.
- ✓ Her defasında sadece bir diski hareket ettirebilirsiniz.

MATFEN

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

- Pisagor'un en büyük başarısı müziğin 1, 2, 3, 4 sayılarının orantılı aralıklarına dayandığını keşfetmesidir. (D)
- Uruguay'ın resmi dili olan İspanyolca bütün Uruguaylılar tarafından konuşulur. (D)
- Akik taşı, çamgiller familyasına mensup 'pinus succinifera' adlı bir ağacın reçinelerinden meydana gelen bir taştır. (Y) (Kehribar)
- Inception (Başlangıç) filminin yönetmeni Christopher Nolan'dır. (D)
- Sivas Kongresi, Erzurum Kongresi'ne bir ön hazırlık çalışması niteliğindedir. (Y)
- Miladi takvim, Roma İmparatoru Jül Sezar tarafından kabul edilen Jülyen takviminin yerine, Papa XIII. Gregorius tarafından yaptırılan bir takvimdir. (D)
- Fatih Sultan Mehmet babası II. Beyazıt'ın tahttan ayrılması üzerine, 12 yaşındayken tahta geçti. (Y)
- Kafka'nın Dönüşüm adlı öyküsünde bir sabah kâbuslarından uyandığında kendisini yatağında koca bir böceğe dönüşmüş olarak bulan kahraman Julien Sorel'dir. (Y)
- Yunuslar, balina takımı içinde yer alır ve memelidir. (Y)
- Everest Dağı Himalayalarda, Çin-Nepal sınırı üzerinde yer alır. (D)
- Potasyumun şşmgesi K'dir. (D)
- Göktürkler, tam olarak yerleşik hayata geçmiş ilk Türk boyudur. (Y) (Uygurlar)
- Türk edebiyatının en uzun soluklu dergisi olan Varlık'ın ilk sayısı 1933 yılında yayımlanmıştır. (D)
- Havuç bir kök sebzedir. (D)
- Ülkemizin 9. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER'dir. (Y)
- Frida Kahlo Meksikalı bir ressamdır. (D)
- Yarasa mavi rengi görebilen tek kuştur. (Y) (Baykuş)
- Peso Arjantin'in para birimidir. (D)
- Çanakkale'de savaştığımız İtilaf Devletleri arasında Fransa, Avusturalya, Yeni Zelanda ve İngiltere yer almaktadır. (D)
- Waffle'ın ana vatani Belçika'dır. (D)

Sözük Dağırıcığımızı Sınayalım.

- İnce, duygulu, hassas olan kişi; (nahif)
- Artık, bundan böyle anlamlarına gelen söz; (gayrı)
- Gerici olma durumu; (irtica)
- Üst görevlinin yanında bulunan kimseler, alt kademedekiler; (maiyet)
- Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş, anlamlarına gelen söz; (mahsur)
- Sağduyuya, mantığa, olağan düzene uygun olan; (tabii)
- Belli bir işte, belli bir konuda bilgi, görüş ve becerisi çok olan kimse; (mütehassıs)
- Güzel, uyumlu ses, ezgi, melodi anlamlarını karşılayan sözcük; (nağme)
- Bir bölgede belirli bir anda yaşayanların sayısı; (nüfus)
- Bir kimsenin, bir şeyin sözlü ve yazılı tasviri; (portre)
- Beğenip belirtme, değer verme; beğeni. (takdir)
- Bir mirastan yasalar gereğince yararlanan kimse, kalıtçı; (Vâris)
- İçe dert olan şey; (ukde)
- Kendi değerini olduğundan aşağı gösteren başkalarının küçük görmeyen, büyüklenmeyen kimse; (mütevazi)
- Sapkınlık, doğru yoldan ayrılma; (dalalet)
- Egemenliğini yürüten, sözünü geçiren; (hâkim)
- Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, dost karşıtı. (Hasım)
- Meyletme, eğilim; (Temayül)
- Sonuca bağlanmamış; (muallak)
- Uzun boyunlu hayvan; (zürafa)

Hanoi Kuleleri

Şekil A'dan şekil B'ye geçmek için en az dokuz hamleye gerek vardır.

1. Mor halka 1. direğe
2. Mavi halka 2. direğe
3. Mor halka 2. direğe
4. Yeşil halka 3. direğe
5. Mok halka 3. direğe
6. Sarı halka 2. direğe
7. Mor halka 1. direğe
8. Yeşil halka 2. direğe
9. Mor halka 2. direğe

iyi ki varsın!

MATFEN

Eğitim Kurumları

Matfenli olmak ayrıcalıktır!

